

ASIOLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

OGOVOR GRADI

Prejšnji petek je bila razprava seje komiteja občinske konference Zveze komunizma Slovenije Ptuj, na kateri so razpravljali o stališčih in vsebini seje Izvršnega biroja predsedstva Zveze komunizma Franc Tetičkovič, sekretar OK ZKJ Ptuj, nam je razpravi povedal nasled-

jevo živahni razpravi so govorili je bila izražena želja stališčem Izvršnega biroja. Zlasti so se poudarili, da v naši samoupravni organizaciji moramo spoštovati in razvijati metode dogovarjanja, ki jih vsebini problemov v naši družbi. Družbeno dogovarjanje moramo bolj razvijati na vseh ravneh od občine, republike in federacije. Pri dogovarjanju in odločitvah je nujno upoštevati vse argumente; razvijati moramo javnost delovanja samoupravnih, političnih in predstavniških ter izvedbenih organov. Javnost dogovarjanja moramo ter vsebinsko odgovornost pri odločitvah in sprejemanju odločitev, izključujejo mar-

sikatere idejne ter politične nejasnosti in reakcije tako med komunisti kot med občani.

Iz vsebine seje Izvršnega biroja ZKJ veje vseskozi skrb za izvajanje sklepov IX. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in s tem tudi intenzivnejše izvajanje gospodarske in družbene reforme. V okviru te je glede na gospodarsko razvitost, oziroma manj razvitost severovzhodnega dela Slovenije nujno povezati celotno Slovenijo in Jugoslavijo z modernimi cestami, zato je stališče, da smo močno zain-

teresirani ne le za cesto Sentilj-Nova Gorica, temveč tudi za čimprejšnjo realizacijo izgradnje ceste Zagreb-Maribor, oziroma Macej-Ptuj.

Vsi sodelujoči v razpravi se strinjajo z oceno Izvršnega biroja, da ni mogoče v naši samoupravni družbi reševati problemov s kakršnikoli nedemokratskimi političnimi pritiski, vendar obenem smatrajo, da ni mogoče reagirati predstavniki in političnih forumov glede sklepa ZIS okvalificirati kot metodo nedemokratskega političnega pritiska.

Obrat za kooperacijo »Jože Lacko« V kooperaciji ni več izgub

V obratu KK Ptuj »Jože Lacko« so v preteklih letih v kooperacijski proizvodnji ugotavljali velike izgube. V prvi polovici letošnjega leta je stanje v tej dejavnosti bistveno spremenjeno. Končni rezultat kooperacije in ostale proizvodnje predstav-

lja 1203 dinarja dohodka. V preteklih dveh letih so usposobili kooperacijo tako, da ne povzročajo več izgube.

V polletju so imeli v kooperacijski rejli 934 glav goveda v skupni vrednosti 1.803.200,90 din. Od tega je telet do 200 kg 324. Stalež pitanih goved v kooperaciji počasi in stalno pada. Trenutno bi lahko dali v kooperacijsko rejo več živali, vendar jih ne morejo kupiti po primerni ceni. V istem obdobju je bilo v kooperacijski rejli 882 prašičev v skupni vrednosti 177.399,61 din. Največ prašičev v kooperacijski vzreji je na območju Zavrča in Dravskega polja.

Pri rastlinski proizvodnji v kooperaciji je bilo stanje naslednje: za koruzo so sklenili pogodbe za 344 ha, za krompir 154 ha, za travnike 651 ha, za vinograde 156 ha, za čebulo 4 ha, za pšenico 44 ha, za sadovnjake 8 ha, za kumarice 2 ha in še nekaj hektarov za druge povrtnine. Do konca maja je bilo v kooperacijski proizvodnji 1252 ha površin, na katerih so porabili 1.001.000 kg umetnih gnojil (799 kg na ha).

Odkup kmetijskih pridelkov je v prvem polletju dosegel 44 odst. planiranega celotnega odkupa. Odkupili so za 6.717.170 dinarjev kmetijskih pridelkov. Sezona odkupa še traja. Z odkupom v prvem polletju so zadovoljni. Pri odkupu kmetijskih pridelkov so v prejšnjih letih storili več napak, predvsem ugotavljajo, da so bili slabo organizirani. Zasluge pri kmetijskih pridelkih je majhen. Proizvajalci naj zato pridelke čim bolj usposobijo za prodajo, da jih ne bo treba posebej prebratati, embalirati... Vse to nekaj stane

Gostinstvo in turizem v slovenjebistriški občini

Z analizo možnosti razvoja gospodarstva do leta 1970 je bilo predvideno, da bo promet v gostinstvu hitreje napredoval, kot je to bil primer v preteklih letih. Predvidena hitrejša poprečna stopnja rasti je imela svoje temelje v večji poprečni rasti osebnih dohodkov in številu zaposlenih in v obnovi in gradnji novih objektov gostinske mreže.

Dosedanji rezultati pa kažejo, da predvidevanja niso bila v celoti izpolnjena. Ti dosežki se vidijo v primerjavi doseženega prometa v letih 1966-68 s srednjeročnim programom.

V skupnem prometu je bila predvidena poprečna stopnja rasti po tekočih cenah močno presežena. Doseženo povečanje je posledica večjega usklajevanja gostinskih storitev v poreformskem obdobju in močnejšega povečanja fizičnega obsega prometa v zasebnem sektorju gostinstva. Ta je znašal v letu 1965 21 odstotkov skupnega gostinskega prometa, samo dve leti kasneje pa je bil delež zasebnega gostinstva povečan za dvajset odstotkov, kar ob enem pomeni razmah zasebnega in delni padec družbenega gostinstva v občini.

Na takšno stanje razvijanja družbenega sektorja gostinstva je vplival predvsem padec prometa alkoholnih pijač in njegova vse večja prodaja v trgovski mreži, pomanjkanje ustreznih sredstev za predvideno rekonstrukcijo in novogradnje, v določeni meri pa tudi nenehno širjenje zasebnega gostinstva. Zaradi tega je bil družbeni sektor prisiljen ponekod svoje obrate zapreti. Poleg objektivnih razlogov so vplivali na promet še organizacija poslovanja, kakovost storitev, predvsem pa kader, ki po kvalifikacijski strukturi ne ustreza.

Turistični promet, ugotovljen na podlagi realiziranega skupnega števila prenočišč, se je v letih 1966-68 povečal za deset odstotkov. Od tega pa se je najbolj povečalo število nočitev tujih gostov,

in zmanjšuje dohodek proizvajalcev. Pri odkupu lahko veliko storijo tudi poslovodje na odkupnih mestih.

Obrat je organiziral tržnice oziroma prodajo blaga v Zagrebu, Mariboru, Celju, Ptuj in Pulju. V prodaji neposredno potrošnikom imajo že dokajšnje izkušnje. ZR

in sicer za dobrih osemnajst odstotkov. Kljub temu pa so bila presežena predvidevanja tudi glede nočitev domačih gostov.

Čeprav je napredek v zadnjih dveh letih očiten (v zadnjih mesecih ponovno pada) se to področje gospodarstva razvija prepočasno. Takšen razvoj je nasproten ugotovitvam, da bi slovenjebistriško območje lahko doseglo na tem področju mnogo ugodnejše rezultate. Da bi pa se ta predvidevanja le uresničila, bo v naslednjem obdobju potrebno vložiti v razširjanje družbenega sektorja gostinstva znatno večja sredstva. Ob tem pa bo moralo priti do kvalitetnejših premikov v samem sektorju gostinstva, ki s sedanjimi metodami in načinom dela močno zaostaja za dosežki na drugih območjih, ki jim je turizem in gostinstvo eden zelo pomembnih virov v gospodarstvu, predvsem zato, ker dosedanje poslovane ne zagotavlja večjega napredka tega področja gospodarstva v slovenjebistriški občini. B. H.

Prostnost in invalidsko zavarovanje kmetov

petek, 15. avgusta t. l., se je v Mariboru skupščina komunalne skupnosti zavezoje zavarovanja iz Lenart, Maribor, Ortožica, Ptuj in Slov. Bistrica. Bolj pereča je bila razprava o predlogu zakona o pokojninskem zavarovanju kmetov.

Predlog, ki ga je pripravila delovna skupina za preučevanje sistema zdravstvenega in invalidsko-pokojninskega zavarovanja skupščine Slovenije, predvideva, podobno obremenitev za kmetov. Rečeno je: pokojninsko-invalidsko zavarovanje kmetov mora biti obvezno z enotnim prispevkom na posameznega gospodarstva in zato tudi enotno pokojnino 300 din na mesec. Obveznost na gospodarstvo bi pa bila, po valetih, od 520 do 1345 din na leto. Vstopna starost 65 let, čakalna doba 5 let, pri starostnih nad 70 let in invalidnih 3 leta. Uvedba statusnega zavarovanja 1. januarja 1970.

Ugotovljeno je bilo, da socializiranje ni mogoče in potrebna širša pomoč družbene skupnosti, ker kmetijsko gospodarstvo niso nosilci celotnih bre-

men, če upoštevamo, da je od skupnega števila nosilcev kmetijskega zavarovanja 34,36 odst. ali dobra tretina starih nad 65 let, ki so večinoma dela nezmožni, in tako nesposobni vzdrževati sebe, kako še kriti obveznosti. Zaradi tega so člani skupščine zavzeli stališče: čakalna doba naj se ne uvaja, ali naj se skrajša na minimum, posebno pri starejših nad 70 let, ker takšni pričakujejo rešitev iz nevdržnega stanja, ne pa, da bi še prevzeli nove obveznosti, sadove tega pa bi dočakali le nekateri. S tega stališča se starejši kmetovalci upirajo temu predlogu.

Problem kmetijstva je treba reševati z druge strani, z mlajšo generacijo. Ti pa vidijo pod omenjenimi pogoji le breme, ki jim gospodarski položaj še slabša, zato lahko pričakujemo še pospešen beg mladine z dežele v mesta in v tujino.

Pokojninsko zavarovanje kmetov bo treba postaviti na drugačno bazo in omogočiti kmetijstvu položaj, ki bo kadal boljše perspektive mladini, da bo z večjo ljubeznijo obdelovala domačo grudo in ostajala na njej.

J. M.

Nova brezalkoholna pijača »BEAT« krepki in osvežuje PETOVIA PTUJ

SZDL danes

(Nadaljevanje)

Ne glede na to, da je tudi sama neposredni dejavnik v zunanji politiki, se prek zvezne konference povezuje z vsem svetom in vpliva na razvoj naših odnosov s tujino. Ustvarja tudi povezavo med narodi in narodnostmi v Jugoslaviji, pospešuje demokratski razvoj političnega sistema v Jugoslaviji na federativnih temeljih in je živ dejavnik v celotnem razvoju Jugoslavije. Za takšno vlogo si bo tudi prihodnje neposredno in živo prizadevala. Ker je tudi od medsebojnega dobrega poznavanja odvisno uspešno reševanje naših skupnih problemov, bo SZDL Slovenije spodbujala in krepila tudi neposredne zveze med mesti, občinami, republikami, delovnimi organizacijami in ustanovami na celotnem območju Jugoslavije.

Zaradi takšnega interesa in vloge Socialistične zveze Jugoslavije in v skladu s splošno demokratizacijo našega družbenega življenja, bo treba vnovič proučiti odnose in oblike sodelovanja med republiški konferencami Socialistične zveze in zvezno konferenco. Delovni program zvezne konference bo moral izhajati predvsem iz programov republiških organizacij ali njihovih predlogov in dogovorov. Prilagoditi bo treba tudi delovne metode in ves sistem oblikovanja stališč o posameznih vprašanjih.

Socialistična zveza bo sposobna izpolnjevati svojo funkcijo v nadaljnjem razvoju političnega življenja in samoupravnih družbenih odnosov sploh, če bo hitreje demokratizirala in posodobila svoje delovanje. Na vseh ravneh, v kraju, občini in republikah, bo morala postati živa, tvorna družbenopolitična sila, v kateri bodo družbenopolitična stališča odraz članstva Socialistične zveze. Delovanje, ki bo izhajalo iz sistema in načel, omenjenih v prejšnjih poglavjih, bo omogočalo in gradilo nujno široko zvezo med družbeno bazo in političnimi vodstvi, bo omogočalo, da bodo družbenopolitična stališča in družbeni dogovori izhajali iz zahtev, pobud in stališč članstva Socialistične zveze.

Med dosežanimi pomanjkljivostmi v Socialistični zvezi je bilo čutiti prav to, da je bilo pretakanje vpliva od zgoraj navzdol dokaj uspešno, medtem, ko je bil pretok v nasprotni smeri zelo šibak. To velja za vse ravni organizacij Socialistične zveze. Seveda je zaradi te-

ga v odločitvah vodstva Socialistične zveze članstvo premalo dejavno sodelovalo. Pomanjkljivo potekanje v obeh smereh je tudi pasiviziralo ljudi tako, da niso prizadevno sodelovali v družbenem življenju in zaviralo demokratizacijo političnega življenja. Programi za politično akcijo Socialistične zveze v drugih družbenopolitičnih organizacijah in društvi, družbenih in samoupravnih organih in pobude samih vodstev Socialistične zveze.

V oblikovanju političnih stališč, ki sloniijo na tem temelju, so vodstva organizacij samostojna in tudi sama prevzemajo pred članstvom in družbo kot celoto svojo družbeno odgovornost.

Nadaljevanje prihodnjic)

Odkup mleka

POTREBNE SO HLADILNE NAPRAVE

Na minuli seji združenega sveta je bilo veliko govora tudi o odkupu mleka. Na številne ugovore je dal inž. Milan Koren, direktor obrata za kooperacijo, naslednje pojasnilo: Vzorce mleka pošljejo na veterinarski zavod v analizo. Tam ugotavljajo okuženost mleka (obstoječnost). Mleko ni ohlajeno na 17 stopinj, kot predvideva zakon. Iz kmečkih hlevov je okuženo. Le malo kmetov umiva vime pred molžo. Cesto je vzrok okužbe nečista posoda. Veterinarska služba se drži predpisov in zato se dogaja, da dobijo kmetje za liter mleka 50 namesto 90 S dinarjev, saj poprečna maščoba zadostuje. Zaradi nečistoče je cena mleku nižja. Največje težave, ki povzročajo hudo kri med proizvajalci mleka, so v vročih poletnih mesecih, ko bi lahko mleko ohlajali le s pomočjo

Veseli obiralci zelenega zlata

Ze v prejšnjem tednu so zaživela hmeljišča v Savinjski dolini, sočasno pa tudi nasadi hmelja na Dravskem in Ptujškem polju. Zelenkaste kubule hmelja trgajo urni prsti mladih deklet, fantov, žena in tudi ostarelih babic. V hmeljiščih se je začela vsakoletna bitka s časom in vremenom, ki jo spremlja živahna pesem obiralcev. Merice se polnijo in naši podeželski ljudje, ki jim je obiranje hmelja vsako leto postranski vir zaslужka,

Mesokombinat »Perutnina« Ptuj

Rekonstrukcija živinske in perutninarske klavnice

O poslovnih uspehih Mesokombinata »Perutnina« Ptuj in o načrtih pri finalizaciji proizvodnje smo se pogovarjali z Jakobom Butolenom, sekretarjem kombinata.

V prvem polletju je v podjetju tekla proizvodnja po predvidenem programu. V tem času so proizvedli in dali na trg 1900 ton perutninskega mesa, 689 ton govejega, svinjskega in telečjega mesa ter 200 ton mesnih izdelkov. V primerjavi z lanskoletnim obdobjem so povečali proizvodnjo perutnine za 40 %, drugega mesa za 5 %, mesnih izdelkov pa za 22 %. Občutno povečanje so dosegli v kooperacijski vzreji piščancev, kjer bodo vzre-

dili letos okoli 1,5 milijona kijunov. Podjetje bo večalo proizvodnjo v kooperaciji tudi v prihodnje, saj so še velike možnosti. Med kooperanti je veliko zanimanje za to vrsto proizvodnje. Zaradi pomanjkanja dan starih piščancev letos nismo mogli dati v rejo vsem kooperantom zadostnih količin piščancev. Kooperanti se čedalje bolj zavedajo zaslужka.

Jakob Butolen, sekretar

ki jim ga daje ta proizvodnja. Dodobra so se že seznanili tudi s tehnologijo in vzrejo, tako da je uspeh pitanja zagotovljen. Kooperanti lahko postane vsakdo, ki je pripravljen sprejeti enkratno nad 1000 kijunov v pitanje. Podjetje tudi finančno pomaga zainteresiranim koope-

ma kokoši delata s polnospaciteto.

V začetku leta je začel bratoviti moderna klavnica na Turnišču. V njej se polletju izvalilo nad 2,5 milijona piščancev.

Mesalnica krmil je uvedla v polletju 12.000 raznih krmil in krije približno domače proizvodnje drugih kupcev.

V podjetju se zavedajo, da mena imeti lastno in organizirano tržišče. Proizvode prodajajo po vsej Sloveniji, Hrvaški, zlasti na balnem območju in delno tudi v drugih republikah. Najraje se največ na lastno dajno mrežo, ki jo bodo največ razvijali, in to ne samo zaradi prodaje, ampak tudi zaradi tega, ker bi podjetje odločilno poseglo v oblikovanje cen na trgu trenutni situaciji nam podražitve cen perutninskega podjetja nasprotovale težnjam.

Poleg osnovne perutninske dejavnosti bodo razvijali tudi mesno industrijo, vsem predelavo vseh vrst mesa. Kolektiv se je odločil za adaptacijo obeh klavnice z močnim poudarkom na delavi.

Nesporno je, da celotno kmetijstvo ptujске občine potrebuje ustrezno klavnico za živino, saj sedanja klavnica ne more zadostiti potrebam in priložnostim. Menda ni potrebe posebej poudarjati posebnosti lastne predelave in proizvodnje svojih proizvodov. Najpomembnejša je finalizacija, ki os-

Sodoben objekt, — jamstvo za kvalitetno predelavo

rantom pri usposabljanju vzrejnih prostrov. Polovico sredstev da podjetje tudi za novogradnje. Tu so mišljeni novi sodobni hlevi za zimsko in letno vzrejo od 8000 do 12.000 piščancev za enkratno pitanje. Doslej so dali za adaptacijo in novogradnje nad 80 milijonov starih dinarjev.

Uspešno posluje tudi druge panoge oziroma obrati. Farma brojlerjev in far-

v mejah komune, ki bi se nasprotne primeru sledi drugim.

Letos namerava podjetje doseči 150 milijonov dinarjev produkta. Polovico tega bo realizirano. Z visoko produktivnostjo dela, ki se odraža v vseh delovnih enotah, s specializacijo in zavestnim gažmanjem kolektiva, so dosegli tudi drugo pomembno programskih prizadevanj.

Opekarni Pragersko največja

investicija v občini

večja investicija v slovenski občini v zadnjih letih je bila gradnja v Impolu. V naslednjih letih pa bodo največja investicija v Opekarni Pragersko milijardo in pol stavb. Od tega bo šlo za sredstva za izgradnjo obrata, ki bo proizvajalo gline in za klasičen obrat za proizvodnjo opeke.

Nekaj let nazaj je bila v Opekarni Pragersko leta v leto večja. Le v letu je nekoliko izredno velik lom, ki je segel celo 14,2 odstotka proizvodnje v opeki. Tako velik lom je pri podjetju in s sodelujočimi organi, da so ostreje kriterije v proizvodnji. In rezultat takšnih ukrepov: lom v prvih šestih mesecih je dosegel le štiri odstotke vse proizvodnje pri surovi opeki 4%, kar je 4,2% in v proizvodnji gline elementov 0,4%, kar je kot trideset odstotkov lom v lanskem letu. Takšen način proizvodnje, kot jo imajo v Opekarni Pragersko, je »skart«.

Idealen lom bi bil 10% in tremi odstotki so doseženi rezultati letošnji prvi polovici letošnje proizvodnje, saj je mogoče porastla gline lanske leto, čeprav v prvih mesecih tega niso imeli. Zato sedaj v drugi polovici leta pričakujejo še porast proizvodnje, saj bodo izdelki na gradbiščih izredno iskani.

Na letošnji prvi polovici leta so izdelki na gradbiščih izredno iskani. Dela so toliko, da prosilce za delo, žal, že morajo odpraviti za letošnje leto. V letošnjem letu pa namerajo zaposliti na novo tri tisoč delavcev in tesarjev, da lahko zadovoljijo tržišče in izredno zainteresirani njihovo poslovno so-

možnost. V zadnji številki Tjednika smo posredovali mnenje gozdnih posestnikov in v nekaj točkah stališča republiškega in gospodarskega zbora, ki bodo prišla v naslednjih tednih v javno razpravo. Danes in v nekaj naslednjih številkah pa bomo materijo, ki bi jo naj obravnavali na javnih razpravah, podali nekoliko razširjeno.

Financiranje enostavne in razširjene reprodukcije
Vpliv družbe na gospodarjenje z gozdovi se najbolj neposredno odraža v ukrepih, ki zagotavljajo bolj ali manj učinkovite možnosti za nego in obnovo gozdov. Ob tem mislimo na sredstva za biološko amortizacijo. Učinkovitost financiranja ni samo odvisna od višine razpoložljivih finančnih sredstev, temveč v veliki meri tudi od kriterijev, kam se ta sredstva vlagajo. Neenaki pogoji do gozdnogospodarskih območij vodijo do nasprotij med razpoložljivimi finančnimi možnostmi in potrebami po vlaganju. Območja z bogato lesno zalogo imajo veliko poslovno donosnost in relativno majhne potrebe po vlaganjih, medtem ko območja z devastiranimi gozdovi poslujejo na meji rentabilnosti in nimajo potrebnih sredstev za zadovoljitev velikih potreb po vlaganjih.

Obnoviti pa bodo začeli v Opekarni Pragersko s prvimi gradnjo novega obrata za proizvodnjo gline. Ekspandirane gline bodo prvi v Jugoslaviji izdelovali takšno opeko. Ta proizvod jim omogočajo sestav gline, ki je precej mineralov. Obrat bo zahteval skoraj milijardo dinarjev (starih).

Obnova obrata bodo vložili lastnih sredstev več kot eno tretino. Začetki nov obrat delati bodo najprej pomladi, pa bo proizvajal toliko, da bo imel investicijo in še nekaj minimalni dobiček.

Obnova obrata pa bodo uveljavili novi pogoji za izvedbo novega in sodobnega obrata za klasične ope-

karske izdelke. Z novim obratom bo potrebnih tudi več zaposlenih. Tako bo v prihodnjem letu skupno z zidarji in tesarji, ki jih bodo rabili za gradnjo individual-

V Opekarni Pragersko so tako v pravem trenutku spoznali načela gospodarske in družbene reforme. Zavedajo se, da bodo lahko uspevali samo s proizvodnjo, ki bo kon-

Opekarna Pragersko

nih stanovanjskih hiš, zaposlenih vsaj šestdeset novih delavcev. Nekatere od teh bodo zaposlili že v letošnjem letu, predvsem kader, ki bo pri strojih, da bo seznanjen s celim tokom proizvodnje v obratu za ekspandirano gline.

kurenčna na tržišču. Spoznali pa so, da se vsaka malomarnost lahko krepko maščuje, zato so jo zatrli že takoj v začetku. Ob takšnih delovnih uspehih pa lahko delovnih uspehih pa lahko celotnemu kolektivu samo čestitamo. B. H.

Kako bomo gospodarili z gozdovi?

Zato bi bila možna rešitev, da bi se sredstva združevala na določenem nivoju in usmerjala na osnovi enotnih kriterijev v tista območja, kjer je zaradi nujnih razlogov oziroma zaradi splošnih družbenih koristi najbolj potrebno. Pri tem pa je odprto tudi vprašanje, ali se naj biološka amortizacija odvaja od vsega posekanega lesa, ne glede na namen porabe, ali pa le od tistega dela, ki gre v blagovno proizvodnjo.

Gre torej za oceno, kako doseči večjo integriranost in sodelovanje med gozdnogospodarskimi področji, katera varianta daje največje splošne družbene koristi in kakšen nivo sredstev, način združevanja in gospodarjenja s temi sredstvi, je primeren in potreben za zagotovitev ustreznega gospodarjenja z gozdovi.

Neenotni pogoji gospodarjenja ter različna struktura gozdov in posameznih republikah, kakor tudi pomanjkanje osnov za realno in primerjalno ocenitev vrednosti gozdov, ki je po zveznih predpisih podlaga za izračun amortizacije družbenih gozdov, onemogočajo enotno ureditev tega vprašanja za vso federacijo.

Zato naj bi način formiranja in uporabe sredstev za regeneracijo gozdov prepustili

Obnova zasebnih vinogradov na ormoškem območju

Pridelek pod mejo rentabilnosti

Ze večkrat smo poudarjali odlične pogoje za pridelovanje visokokakovostnih vin na območju ormoško-ljutomerskih gor. Tu pridelana vina smo povsem upravičeno primerjali z vini, pridelanimi v Franciji in drugod. Pljub temu pa tega čisto opevanega slovesa še do danes na tem območju nismo v celoti aktivirali. Zato je bilo v preteklem obdobju, zlasti še za zasebni sektor dovolj utemeljenih razlogov. Po katastrskih podatkih je v občini Ormož 1175 hektarov vinogradov. Od tega odpade na družbeni sektor 550 ha, na zasebni sektor pa 625 ha. Razveseljivo je dejstvo, da je družbeni sektor kmetijski kombinat »Jeruzalem« Ormož, ki je sedaj priključen podjetju Slovenija vino, Ljubljana, s pomočjo kreditov obnovil okrog 450 ha dotrajanih nasadov na najsoodnejši način vzgoje in obdelave. Pri obnovi so bile upoštewane perspektive, ki jih imajo visokokvalitetna vina na svetovnem trgu. Vse do letos privatni vinogradniki zaradi gmotnega položaja v pomanjkanju kreditov svojih vinogradov niso obnavljali. Ker je družbeni sektor v zaključni fazi intenzivne obnove je začela letos na tem območju intenzivna akcija za obnovo zasebnih vinogradov. O tem smo v našem listu že poročali.

Če upoštevamo številko, da odpade na zasebne vinogradnike 625 ha vinogradov, vidimo da odpade na žlahtne sorte 500 ha, okrog 125 ha pa je še vedno zasajenih s hibridnimi sortami. Vzgoja in starost kmečkih nasadov je zelo različna, po vsej verjetnosti pa je večina teh nasadov stara v povprečju 60 let in več. Če želimo te nasade

proizvodno ocenjevati, ne moremo mimo ugotovitve, da so močno razredčeni in opešani, kar je predvsem naravna posledica starosti. Tudi občutna vlaganja v obdelavo in gnojenje tega stanja ne morejo odpraviti. V kmečki proizvodnji najdemo najpogosteje sorti šipon in laški razling, poleg teh sort pa je opaziti tudi precej sortno mešanih nasadov z najrazličnejšimi trsi, med katerimi je v novjšem času najti zaradi dosejevanja celo sorte južnega porekla.

Če vzamemo trto kot osnovo za proizvodnjo in ne površino, kot je to navada — dobimo zanimiv podatek o proizvodnosti, ki nam pove, kako je ta panoga gospodarstva zaradi dotrajanosti pod vsako mejo rentabilnosti. Za to trditev nam služi podatek za eno od rekordnih vinskih letin v zadnjih osmih letih. Leta 1961 so našli na tem območju 3.592.000 trt in zabeležili 24.787 hl pridelka. Enostaven račun je pokazal, da je bil povprečni pridelek na trto 0,70 litra. Po tem podatku seveda ni treba ugovarjati o rentabilnosti. Zaradi toče v letu 1962 in 1966 je bil pridelek kljub povečanemu vlaganju v tem obdobju še nižji in je prvo izboljšanje po letu 1961 nastopilo šele lani, ko je bil povprečni pridelek na trto 0,62 litra.

Ti podatki so nam pravzaprav veliko povedali in so bili v bistvu tista gonilna sila, ki je terjala poleg družbenega tudi zasebno obnovo vinogradov. Družbena pomoč v obliki kreditov je bila v tem primeru nujnost, saj v nasprotnem primeru obnova v takem obsegu in intenzivnem delu sploh ne bi bila mogoča. J. S.

v pristojnost republik, seveda na podlagi ustreznih pooblastil in dopolnitve zakona o amortizaciji osnovnih sredstev. V tem primeru naj bi se z republiškim predpisom ponovno uveljavil prejšnji način formiranja teh sredstev po sefni gozdov, njihov obseg pa zagotovi z obveznostjo delovnih organizacij, da morajo za regeneracijo gozdov izdvojiti tolikšen del dohodka, kolikor znašajo njihove potrebe po izvedbi vseh gozdnogojitvenih del po gozdnogospodarskih načrtih.

Ta načela naj bi v skupnem gospodarjenju z vsemi gozdovi služila kot izhodišče tudi za ureditev biološke amortizacije v zasebnih gozdovih. Sklepanje o višini in uporabi teh sredstev naj bi

se prepustilo samoupravnemu odločanju kmečkih gozdnih posestnikov znotraj obveznosti, ki jih za te gozdove predpisujejo gozdnogospodarski načrti, pri katerih sprejemanju gozdni lastniki prav tako soodločajo.

Ob takšnih pogojih ni mogoče pričakovati, da bo financiranje razširjene gozdnobiološke reprodukcije dovolj uspešno zagotovljeno le na podlagi ekonomskih zakonitosti. Zato bo potrebno te naloge podkrepiti tudi z ustreznimi družbenimi regulativi. Posebej zato, ker se take metode uporabljajo tudi v drugih gospodarskih dejavnostih, za katere obstaja širši družbeni interes.

IMPOL V SLOVENSKI BISTRICI

Nelikvidnost glavni problem

Največja in najmočnejša gospodarska organizacija v slovenjebistriški občini je vsekakor tovarna aluminij-skih polizdelkov IMPOL. V planu proizvodnje za letošnje leto so predvideli precejšen porast industrijske proizvodnje. Ta bi naj narastla zaradi boljšega dela v starih obratih tovarne, predvsem pa zaradi novega obrata valjarne. Pred dnevi je stekla montaža zadnjega novega stroja, tako da je že vsa valjarna začela s poskusnim obratovanjem.

Zaradi zakasnitve pri montaži nove valjarne porast proizvodnje ni v obsegu planirane, kljub temu pa je narejen ogromen skok naprej v primerjavi z lanskim letom. Fizični obseg proizvodnje se je povečal za 31 odstotkov, vrednost proizvodnje pa za nadaljnjih šest odstotkov. V istem času je izvoz v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta narasel za 49 odstotkov. Od vsega izvoza pa je bila na klirinško področje izvožena samo ena četrtnina, medtem ko so vse ostalo izvozili na konvertibilno področje.

Po besedah direktorja Impola Stefana Podričnika bi lahko bili rezultati še ugodnejši tako po fiziknem obsegu kot finančno, če bi že v prvi polovici leta rešili dva glavna problema v predelovalni aluminij-ski industriji: surovine in cene.

Čeprav v tovarni upajo, da bo v drugi polovici leta več aluminija, so to samo predvidevanja. Surovin jim je že močno primanjkovalo v prvi polovici letošnjega leta. Glavni krivec so cene na domačem tržišču, ki so mnogo nižje od tistih na svetovnem. Situacije pa ni spremenila niti odločitev Zveznega izvršnega sveta, ki je cene aluminija na domačem trgu dvignil na 520 dolarjev po toni. Izvozniki aluminija pa dobijo v izvozu zanj 560 dolarjev ali več, ne upoštevajoč pri tej ceni regresa.

Zato v Impolu niso zadovoljni z odločitvijo ZIS-a. Predlog Zveznega zavoda za cene, s katerim se je strinjala vsa aluminij-ska industrija, je bil, da bi poleg dviga cene aluminija na 520 dolarjev rešili ob tem tudi druge probleme kot zaščitne carine na uvoz aluminija, vprašanje regresov in še cel kup drugih problemov. Zato jih čudi odločitev, ki bistveno ni spremenila situacije iz prejšnjih mesecev letošnjega leta, ko je bil aluminij doma cenejši. Najbolj pa jih je prizadelo dejstvo, da se ob dvigu cen niso dvignile cene polfabrikata, razen za toliko, kolikor se je povišala cena aluminija. Tudi cene polfabrikata so namreč na svetovnem tržišču mnogo višje od cen na domačem.

Poleg vseh teh problemov pa Impol bolega tudi na nelikvidnosti, rak rani našega gospodarstva. V letošnjem letu so v Impolu stekla odplačevanja kreditov v polni obremenjenosti. Ob situaciji kot je, se postavlja vprašanje izpolnjevanja teh obveznosti, ker imajo trikrat več terjatev kot dolgov. Najbolj

pet milijard starih dinarjev. Pri tem je zanimiv podatek, da imajo za milijardo in pol upnikov, proti katerim je že končan sodni postopek za plačilo, denarja od njih pa še vedno ni.

Položaj pa se ne bo izboljšal niti v prihodnjem letu, je dejal direktor Stefan Pod-

Posnetek s tovarne »Impol« v Slovenski Bistrici

jih to teži zaradi tega, ker morajo kupljeni aluminij na konvertibilnem tržišču plačati v naprej. Njihove terjatve pa bodo ob takem tempu porasta kmalu dosegle

ričnik, ker letos izteka pogodbe za dobavo aluminija s tujimi dobavitelji. Nove pogodbe pa moramo sklepati pod še trškimi pogoji kot do sedaj. B. H.

ORMOŠKE GASILKE NA SLAVJU V METLIKI

Kot smo že poročali, so se nedeljskega slavlja oziroma sklepne prireditve ob 100-letnici gasilstva na Slovenskem v Metliki udeležile tudi gasilke iz ormoške občine. Zgodilo se je tako, kot smo pričakovali in si na tihem želeli. Vaja gasilk iz Ormoža je bila brezhibno izvedena ter so jo številni gledalci, ki so se zbrali na travniku ob Kolpi, zelo prisrčno sprejeli in z zanimanjem spremljali. V vajo so vnesle strumnost in gibkost, prepleteno z ugotovitvijo, da so žene gasilke prav tako spretno z gasilskimi cevmi takrat, ko je treba priskočiti na pomoč ob požarih. In končno je bil to tudi cilj njihove vaje. J. S.

Povzročil nesrečo in pobegnil

17. avgusta se je v Trgovišču pri Ormožu, ki je zadnje čase prizorišče številnih prometnih nesreč, pripetila prometna nesreča, pri kateri je bil poškodovan osebni avtomobil fiat 1300 Draga Rizmana iz Ormoža. Imenovani je peljal iz Ormoža proti Ptujju. S seboj je imel v avtomobilu še dva sopotnika. V Trgovišču mu je pripeljal nasproti po svoji levi strani neznan voznik. Da bi preprečil trčenje je pričel Rizman zavirati. Zaneslo ga je v občestni jarek, povzročitelj pa je medtem pobegnil. Ob nesreči ni bil nihče telesno poškodovan, škoda na avtomobilu pa znaša 200.000 S din. J. S.

Ptujčani bi asfaltirali ceneje

Agrotransport bo gradil motel in avtokamp

Pri Agrotransportu v Ptujju so ob polletju zabeležili za 16 odst. večjo realizacijo kot v istem obdobju lani. Predvidevajo, da bo celotna realizacija večja za 15 odst. Zadovoljive poslovne uspehe so zabeležili kljub slabim pogojem dela zaradi dolge zime, ki je skrajšala delovno sezono v polletju na tri mesece.

Delokrog so teritorialno povečali iz Slovenije na Hrvaško, predvsem v Dalmacijo, kjer delajo pri gradnji cest. Nekaj buldožerjev ptuj-skega Agrotransporta dela celo v Vzhodni Nemčiji pri zemeljskih delih za izgradnjo večje farne za svinje. V ptujski občini delajo zelo malo.

Podjetje ima okoli 40 težjih strojev za zemeljska dela, največ buldožerjev, univerzalnih bagerjev, nakladalce (štiri so letos uvozili iz Zah. Nemčije). V programu imajo uvoz več buldožerjev. Pri tem jim povzročajo težave domače tovarne, ki jim ne dovolijo uvoza. Podjetje je zainteresirano za kvalitete ustrezne stroje iz uvoza.

Glede na to, da ptujski Agrotransport sodeluje pri gradnji številnih cest širom Jugoslavije, smo vprašali Vlada Skorjanca, direktorja, kaj meni o cestah v ptujski občini in ali jih je možno hitreje in ceneje modernizirati. Dejal je, da so ceste v ptujski občini med najslabšimi v Jugoslaviji. Družba bi morala več dati za urejanje cest. Tudi v naše kraje, predvsem na podeželju, bi morale voditi dobre ceste.

Z nekoliko več dobre volje bi lahko imel Ptuj svoje podjetje za asfaltiranje cest tretjega in četrtega reda. Po njegovem mnenju bi lahko imelo tako enoto komunalno podjetje, ki je zadolženo med drugim tudi za urejanje cest. Potrebni stroji za to go v Ptujju. Veliko jih ima samo komunalno podjetje. Treba bi bilo poskrbeti še za asfaltno bazo. Postavili bi jo ob večji gramoznici, ki jo

komunalno podjetje prav tako ima. Asfaltiranje bi bilo prav gotovo cenejše. Lahko bi se dogovarjali in s pespeki zainteresiranih bi bilo v ptujski občini več asfalta.

Tudi način, kako se lotiti asfaltiranja pri nas, ni za boljše. Do julija se pogovorejajo, kako bodo asfaltirali za tem pa bi radi v kratkem času veliko naredili. Asfaltarati bi morali pričeti tak ob ugodnem vremenu.

Podjetje je prispevalo potrebna sredstva za asfaltiranje.

Vlado Skorjanec

nje ceste od Rogozniške ste mimo Agrotransporta Sigmee, TAP-a in Petru Cesta vodi mimo omenjenih podjetij. Asfaltirali jo bodo te dni.

Glede na to, da se motorna transportna podjetja ukvarjajo z gostinstvom in turizmom, se je tudi kolektiv Agrotransporta odločil postaviti motel in avtokamp na novi cesti Maribor—Zavrta in sicer pri križišču na Hladni. Sredstva bi lahko dobili na posodo pri ljubljanski banki.

Letos so delavcem (115 poslenih) le finančno pomagali za boljšo rekreacijo, bodoče nameravajo postaviti ustrezne objekte ob motornem avtokampu.

SREDSTVA SO NAŠI

Pred kratkim je bil v Slovenski Bistrici sestanek športnih delavcev. Na njem so iznesli svojo problematiko. Pred vrati je vrsta tekmovanj, nimajo pa sredstev za redno vadbo. Ker so končno le naleteli na razumevanje, je bilo pred dnevi njihovim željam ugodeno, tako da bodo lahko začeli z najosnovnejšimi pripravami za jesenski del tekmovanja. Našli so tudi sredstva za potrebe nekaterih vaških dru-

štev, ki jih nujno potrebujejo.

KAM Z INDUSTRIJSKIM SADJEM?

Obrat za zadržno kooperacijo KK Ptuj že odkupuje sadje, in sicer le kvalitno. Tudi pri nadaljnjem odkupu bo važna kvaliteta. Na obratu menijo, da bodo odkupili vse kvalitno sadje. Z Industrijskim sadjem bodo verjetno zopet

VIŠANJE CEN življenjskih potrebščin

Kako se gibljejo cene v življenjski občini, smo izvedeli iz oddelku za analize in finance, pri analitiku Francu ...

Naraščanje cen, ki se je pojavilo pred koncem lanskega leta, se je nadaljevalo v prvem polletju 1969. Nivo cen v trgovini na drobno je v juniju 1969, v primerjavi z istim mesecem lani višji za 7%, medtem ko se cene življenjskih potrebščin dvignile poprečno za 9%. Na sorazmerno visoki raven cen je vplival premik cen določenih industrijskih proizvodov nekaterih gospodarskih panog, predvsem tekstilnih, katerih cene se lahko znatno oblikujejo. Ti premiki so bili opaziti zlasti pri proizvodih lesne industrije, industrije usnja in obutve, tekstilne, živilske, kovinske in industrije gradbenega materiala. Znano je tudi že daljše zvišanje cen proizvodov, v bistvu menjajo le nivo. Na višji nivo cen in s tem na višje življenjske stroške so v polletju vplivali tudi premiki cen določenih storitev: nekaterih obrtnih storitev do 10%, stanarin za 8%, gostinskih storitev za 11% pri jedilih, ali skupno za 6,5% brez zadnjega zvišanja cen prehrane v zadnjem juliju.

V primerjavi s prvim polletjem lanskega leta so se dvignile cene gradbenega materiala za 9%, kmetijske proizvodnje za 5%, cene zamrznjenih sredstev in umetnih cvetov so ostale poprečno na lani.

Pričakovati je, da bo prihodnje leto v naslednjih mesecih do nadaljnjega zvišanja cen nekaterih industrijskih proizvodov. Indeks cen v poprečju bo več v takem porastu.

Odkupne cene kmetijskih izdelkov ne kažejo bistvenih razlik v poprečju v primerjavi z istim obdobjem lani. Nastale pa so občutne razlike odkupnih cen živine. V poprečju so zvišali odkupno ceno klavne živine v času od junija 1968 do junija 1969 za 19,2%; v času od junija 1969 pa za 12%. Iz tega je razvidno, da so se odkupne cene živine zvišale v letošnjem obdobju mnogo intenzivneje kot v drugem polletju lani. To še posebej velja za teleta. V slednjem obdobju odkupnih cen živine so spremenili tudi cene za mesu in sicer so zvišali cene za 9% samo letno, v obdobju junij 1968 — junij 1969 pa so zvišali ceno za 18,8%.

Odkupne cene suhomesnate izdelke so zvišale ceno klobas in kmetijskih izdelkov za 9,2%, suhomesnate izdelke za 9,2%, specializirane izdelke pa za 11,9% ali v poprečju za 10%.

Podatkov je razvidno, da je nivo odkupnih cen živine v letošnjem juniju na splošno višji od odkupnih cen junija lani, razen pri pitanih telecih. Odkupne cene lani ni

so pokrivalo proizvodnih stroškov. Nihanje cen je zelo škodovalo. V kmetijski proizvodnji nastane nestabilnost, v preskrbi mesa pa problem. V nekaterih krajih primanjkuje mesa. Kljub opozorilom niso nič ukrenili. Treba bo ukrepati, da bo vzreja živine v normalnih pogojih.

ZR

Jubilejno turistično gostinsko leto

PTUJSKA PIVNICA ZLATOROG

Prihodnje leto terasa nad živilskim trgom

Te dni je minilo leto, odkar so prenovili gostilno »Pri trgu« ali po domače pri Bračiču, v ptujsko pivnico »Zlatorog«. Ze prve dni je pivnica beležila velik promet, saj je res edinstveno opremljena z novo opremo. Točilna miza je prilagojena točenju odprtega piva. V prednji sobi je zanimivo sestri na pivske sode, ki so preurejeni v sedeže. Stojijo ob večjem sodu, ki služi kot miza. Vse to je mizar okusno prilagodil. Drugi prostor je razdeljen z lepimi ograjami iz kovanega železa v prijetne kotičke. Manjše družbe se pri omizju v kotičkih prav prijetno počutijo, saj jim prijazno strežno osebje postreže s svetlim in temnim pivom, vinom in žganimi pijačami. Z gosti si lahko pošteno pri-

marjeni luknji, ni več mogoče. Goste lahko pritegnejo, če jim nudijo kaj posebnega. Pri njih je to prostor, ki je namenjen pivu, golažu in vampom, poleg tega pa tudi drugim pijačam in jedem. Prve dni po otvoritvi so stočili od 500 do 700 l piva na dan. V enem letu, odkar so obnovili lokal, so stočili okoli 7000 l piva.

Marica Krajnc nam je povedala, da letos niso zabeležili povečanega prometa, kaj urejujejo cestišče mimo lokala. Zaradi tega je cesta zaprta za ves promet. Ko bo cesta urejena, bo konec glavne sezone za pivo. Z razumevanjem so sprejeli manjši promet, saj je Bežakovo ul. potrebno urediti. Ko bo urejena, bo prav gotovo promet v pivnici večji.

Glede na večje potrebe na

Od desne proti levi: Marica Krajnc, upravnica, M. Šošter, F. Cimerman, M. Zemljak, J. Vogler, A. Muršec, M. Krajnc, N. Arnuš, strežno osebje na terasi, ki jo nameravajo urediti.

vežejo dušo še z jedili, ki še posebej grede k pivu, to je z gulažem, vampi. Dobijo pa lahko tudi vse druge jedi po naročilu.

V jubilejnem turističnem in gostinskem letu smo se pogovarjali tudi z Marico Krajnc, upravnico ptujске pivnice. Povedala nam je, da so mnogi radi zahajali v pivnico še takoj po otvoritvi, samo zaradi želje, videti obnovljen lokal. Bili so veseli, da jim je obnovljeni lokal ugajal in da so jih lahko postregli v sodobno opremljeni gostilni. Veseli so bili boljšega počutja gostov. Gostinstvo voditi tako kot nekoč, predvsem v kaki zane-

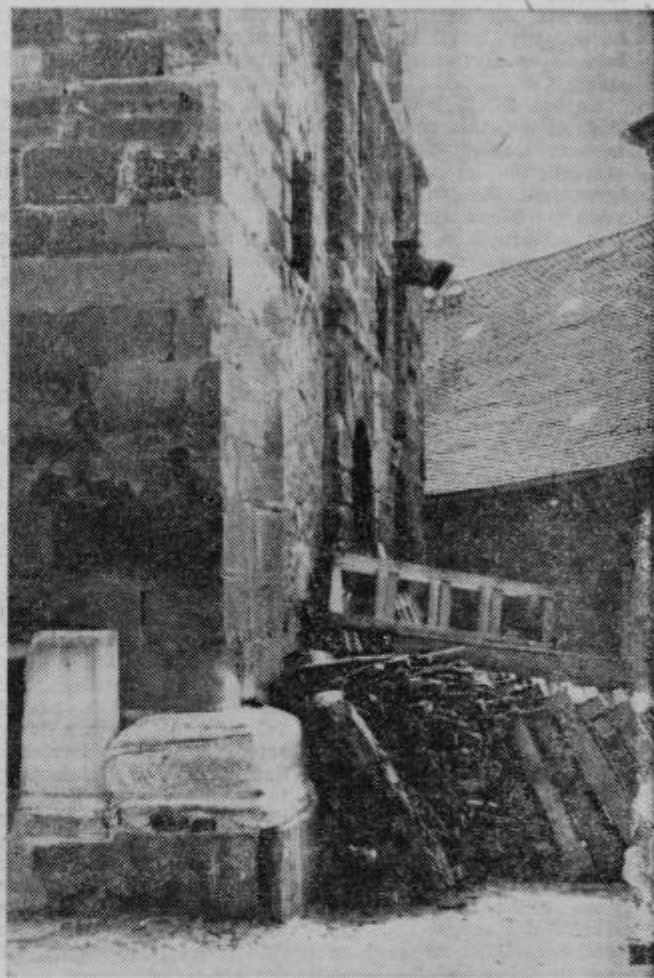
držijo križem rok. Primanjkuje jim prostor. Pripravljajo se, da bodo izkoristili lepo teraso nad tržnico nasproti pivnice. Na njej bo namestili mize, stole, senčnike, točilno mizo, ražen za raznjice in čevapčiče. Vhod bodo uredili z ulice. Enkrat tedensko bo tudi godba. Teraso so nameravali urediti že letos, pa niso mogli zaradi urejevanja cestišča. Prihodnje leto bo Ptuj pridobil lepo teraso nad živilskim trgom. Podnevi bo prijetno posejati na njej v senci prelepe vrbe žalujke, zvečer pa bo očarala obiskovalce razsvetljena cerkev v ozadju.

ZR

Še neprebavljen ocvirek pri urejanju mesta

Medtem, ko je opaziti trud stanovalcev Ptuja, da bi uredili mesto, ulice, pročelja stavb, marsikje so že cvetice..., nekateri ne kažejo nobenega razumevanja za ureditev mesta, za red in snago,

postaja. Res je vprašanje, kako more avtobus redno zahajati za stolp, ki je oddaljen od vseh avtobusnih postaj, garaž, avtobusnih prog... Sicer pa nočem zopet govoriti o prometu v Ptuj, saj

Ce ni druge prostora, Ptujčani najraje odlagajo stvari za cerkvenim stolpom

ki je potrebna za življenje predvsem tam, kjer živi skupaj več ljudi.

Poglejmo tokrat na Slovenski trg. Koliko sredstev in truda je bilo potrebno, da so uredili fasado cerkve, prošnje, ki krasita izgled mesta in poudarjata kulturnozgodovinske posebnosti mesta. Le nekoliko metrov naprej, takoj za stolpom, pa pokažemo Ptujčani svoje slabe navade. Sosednja podjetja, stanovalci... smatrajo, da je v mestu najprimernejši prostor za odlaganje in shranjevanje vsemogočih stvari — za cerkvenim stolpom. Tu je najti vse vrste embalaže, od najmanjših do največjih zabojev. Tu so zložena tudi drva, spravljeno je kamenje, pesek. Večkrat je najti smeti in podobno. Kot da ne bi bilo druge prostora, je to parkiranih več avtomobilov. Ali res ni mogoče najti za avtobus, ki redno parkira za stolpom, ustrezne garaže? Zaenkrat tudi ni objavljeno,

da je za stolpom avtobusna je vse skupaj tako, kot da ne bi bil v občini nihče zadolžen za ureditev prometa.

Slovenski trg bo z nadaljnjo ureditvijo, pretlakovati nameravajo še cestišče, med najbolj zanimivimi v Ptuj. Tu so poleg že omenjene cerkve, prošnje še najstarejše hiše v Ptuj, Orfejev spomenik, gledališče... To je center starega mesta. Zavedati se je treba, da na tako mesto ne moremo izpostavljati in odlagati vsega, kar se komu zljubi. Tudi za gledališke kulise, ki večkrat stojijo ob stolpu, bo treba najti drugo skladišče. Zal morajo gledališki delavci hraniti kulise v cerkvenem stolpu, ki pa večkrat ne ustreza po velikosti, niti ni primeren za te namene. Gledališče ima svoje prostore spodaj, v Murkovi ulici. Ker odgovorni smatrajo, da je večjega pomena zaslužiti z odložitvijo prostorov za skladišče in podobno, gledališki delavci zaman zahtevajo svoje. ZR

Veri Založnikovi v slovo

5. avgusta je umrla v 82. letu starosti Vera Založnikova, potem ko se je več let z neizmerno voljo do življenja in veseljem do dela vztrajno borila sprva proti bolezni in končno za življenje in proti smrti.

Rojena 24. 2. 1888 v Slov. Bistrici je ostala zgodaj sirota brez staršev. Ko se je v starosti 18 let poročila z Ignacijem Založnikom, zavednim Slovincem, takratnim odvetniškim koncipientom, poznejšim obrtno-zazadružnim nadzornikom za

Vera Založnik

Maribor je privedla v zakon tri svoje mlajše brate, ki sta jima bila z možem krušna starša, dokler se niso izsolali. Leta 1912 sta se z možem preselila v Celje, od tam pa 1926. leta v Maribor. Ob moževi smrti leta 1938, je imela pri kruhu le najstarejšo hčerko, sin in mlajša hči sta bila še nepreskrbljena in odvisna od njene nizke pokojnine ter spretnih in pridnih rok, ki so neumorno plele — z ročnim delom je prislužila marsikateri dinar za vsakdanje potrebe. Kot zavedno Slovenko so jo Nemci 1. 7. 1941 izselili z vsemi tremi otroki v Srbijo, na Zlatibor pri Užicu, kjer je s svojo dobro voljo in humorjem pomagala premagovati težave in trpljenje tako sebi in svojim, kakor ostalim 56 Slovincem. V noči med umikom partizanske vojske in prihodom nemške kazenske ekspedicije je tresočih se rok pomagala kot »babica« na svet malemu Slovincu, krščenemu kasneje na ime Zlatibor.

Od spomladi 1942 pa do pozne jeseni 1944, leta je z najmlajšo hčerko živela v Čupriji in verjela in upala na vrnitev v domovino kljub vsakodnevno pičlo odmerjeni porciji »proje«, nesladkane kave in fižolu. Prek Beograda se je prve dni julija 1945 vrnila z otroki v porušeni, nepozabljeni Maribor. Doča-

kala je to, v kar je verjela, dočakala z veseljem in ponosom, da je najmlajša hči promovirala za doktorja medicine, nakar je z njo in njenim možem dr. Jožetom Neudauerjem odšla na njun skupni dom v Središče in po treh letih v Ptuj. Vsa njena skrb in ljubezen je veljala njenim vnukom in njena dobra volja jo je začela zapuščati šele, ko je pred štirimi leti vse česče morala zaradi bolezni prepuščati delo v gospodinjstvu drugim rokam.

V relativno kratkem času svojega bivanja v Ptuj si je pridobila mnogo prijateljev in znancev, le njeni najboljši prijatelji pa so vedeli, da je velik del njenega življenja bil poleg dela in skrbi za družino že od leta 1912 dalje posvečen delu gledališču.

Ze v Slovenski Bistrici sta se z možem štela med prve organizatorje in igralce tamk. diletantskega odra v »Citarnici« in Slovenjebistričani so se je še dolgo po njenem odhodu v Celje radi spominjali kot »vedno vesela in hudomušne primodone«. Od prihoda v Celje je sodelovala pri številnih gledaliških predstavah od ljudskih iger do opere, sprva z režiserjem S. Salmičem in J. Molekom, nato pa kot članica Dramatične šole s pomočjo režiserja Milana Skrbinška dobila vso potrebno strokovno izobrazbo, ki jo je utrjevala pozneje z režiserji Radom Zeleznikom, Vekoslavom Jankom, Stankom Gradišnikom in Fedorjem Gradišnikom.

Najpomembnejše njegovo delo je bila dramatisacija in režija mladinskih iger na celjskem odru. S »Pepelko« in »Trnjučico« se je predstavila v Celju decembra 1919, januarja 1920 je zrežirala »Sneguljčico« in nato sama spisala in zrežirala »Janka in Metko«. S to igro je začel svojo igralsko pot kot začarani pes, igralec in režiser Danilo Gorinšek.

»Nova doba« je takrat napisala: »Gospoj Založnikovi gre najlepša zahvala za njen trud in njeno plemenito delo, katero posveča eni najvažnejših nalog v razvoju naše mladine. Srečni otroški obrzi in zadovoljstvo starejših, so bili dokaz sijajno uspele predstave«.

S celjskimi dijaki je izven Dramatičnega društva naštudirala Jurčič-Govekarjevega »Desetega brata«, Gogoljevo »Ženitev« in Halbejevo »Mladost«.

Od prihoda v Maribor do izгона v Srbijo je sodelovala kot članica mariborskega gledaliških igralci in režiseritvah in si je tako med gledališča pri številnih uprizerji kot med občinstvom pridobila mnogo prijateljev za vse svoje življenje.

IZVLEČKI IZ DIPLOMSKE NALOGE TONČKA PRAPOTNIKA, SOCIALNEGA DELAVCA PRI SKUPŠČINI OBČINE ORMOŽ

REŠEVANJE PROBLEMATIKE OSTARELIH KMETOV V OBČINI ORMOŽ

Oddelek za dohodke bi zato moral imeti takšne primere evidentirane in dosledneje uresničevati načelo upravnega postopka: »pomoč neuki stranki«, v smislu koriščenja pravice po 9. členu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prispevkih in davkih občanov. Pri tem bi lahko v veliki meri pomagale krajevne skupnosti, oziroma socialne zdravstvene komisije pri svetih krajevnih skupnosti, katerih utemeljene zahteve za odpis davčnih obveznosti ostarelim in socialno ogroženim kmetovalcem bi pri svetu za finance občinske skupščine, še ob tako strogih kriterijih, najlažje prodrle.

Glede na materialne možnosti občine bi soseska pomoč, v kombinaciji z davčnimi olajšavami, bila še najbolj sprejemljiva. Glavno breme pri organiziranju take oblike pomoči, bi morale prevzeti krajevne skupnosti ob podpori socialno zdravstvene službe in vseh družbenopolitičnih organizacij. Akcije ne bi smeli že od vsega začetka materializirati, pač pa izhajati iz humane pomoči človeku, ki je v stiski. Ljudem, ki bi to pomoč svojim sosedom nudili, bi morali dati vsaj javna priznanja in jih tako vsaj nekoliko stimulirati. Iluzorno bi bilo trditi, da se da vse to izvesti brez kakršnihkoli materialnih sredstev. Le-te bi bilo treba zagotoviti v proračunu, vendar v mnogo manjšem obsegu, kot pri preživninskem varstvu. Glede na to, da je soseska pomoč prostovoljna, brezplačna in laična, bi bilo potrebno ob njej primerno razviti tudi zdravstveno in socialno patronažno službo, ki bi se z ostarelimi kmetovalci ukvarjala strokovno in jim nudila tudi tovrstno strokovno pomoč. Obseg soseske pomoči bi bil odvisen od konkretnega primera. Nekaterim kmetovalcem bi bilo treba pomagati opraviti samo težja kmečka dela, nekaterim vse, nekaterim pa bi bilo v pomoč kakršnokoli manjše opravilo. Zaradi raztresenosti kmetij, bo tudi soseska pomoč otežkočena, nikakor pa nemogoča.

Zivela je življenje polno dela, odgovornosti, skrbi; komaj je njena vedra narava premagala udarec, ki ji ga je prizadejala smrt ljubljenega moža, je morala zapustiti vse, kar sta bila z možem v skupnem življenju pridobila in ustvarila in oditi v izgnanstvo. Nепrestana skrb za svoje otroke in vnuke, njena ljubezen do njih vse to je njeno življenje napravilo življenja vredno.

Vsem, ki smo jo poznali in imeli radi, nam bo manjkala, za nas vse pomeni njena smrt težko izgubo.

V. M

terim vse, nekaterim pa bi bilo v pomoč kakršnokoli manjše opravilo. Zaradi raztresenosti kmetij, bo tudi soseska pomoč otežkočena, nikakor pa nemogoča.

Varstvo po tuji družini je lahko dobra rešitev za mnoge ostarele kmetovalce, posebno še za take, katerih delazmožnost je minimalna. Ostareli kmetje, ki imajo večja ali boljša posestva, si bo to obliko varstva urejali sami. Njihovo premoženje je namreč interesantno za sorodnike, znance, sosedo ter jim tako ne bo težko najti primerne družine. Naša skrb pri teh bi morala biti predvsem v tem, da se ta razmerja vzpostavijo na pravni os-

novi in ne z dogovori, kar to običajno in da se po pogodbeni obveznosti tudi spoštujejo dosledno.

Kmetje z manjšimi in litetno sabšimi zemljišč do zahtevali pri takšni varstva večjo pozornost angažiranost socialne be. Za njim bo treba zaviti tudi materialna stva za delne preživljanje te ostarele kmetovalce, ki di mnogo težje poiskati merno družino, pa tudi hova prilagoditev k družini bo težja.

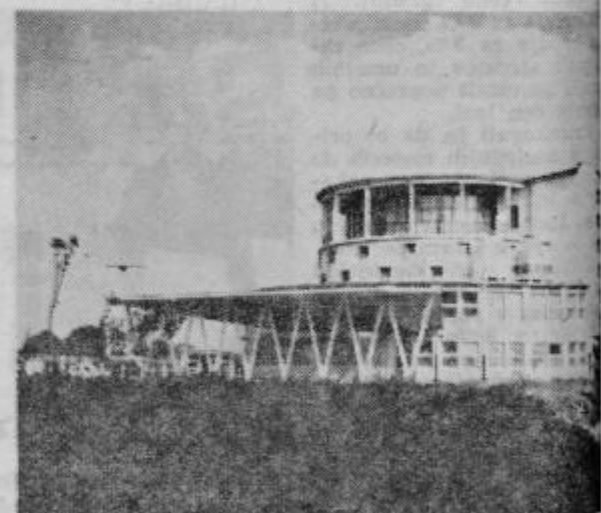
Davčne olajšave ali davčnih obveznosti, pomoč, varstvo pri tuji žini — te oblike bodo pri ševanju problema ostareli kmetov v občini igralo merno vlogo. V izjemnih merih pa se bomo morali služevati tudi drugih socialnega varstva, kot oddaja v dom počitka, litev družbene materialne moči in oddaje v reja družino.

(Nadaljevanje prihodnje)

Vinska klet v Ormožu pred novim uspehom Ormoški »šampanjec« tik pred uradnim krstom

Ze lansko jesen smo v našem listu poročali o tehnoloških pripravah ormoške vinske kleti na izdelavo penečega vina ali »šampanjca«, kot smo ga v zadnjem času sicer že pred njegovim roj-

V eni od naših naštevilk bomo pripravili tem vinskem uspehu v liko daljšo reportažo. nedeljek sem dobil ob gledu na delo v avtomu rani polnilnici občutek

Bliža se jesen, — čas trgatve. V podzemnem labirintu ve vinske leti v Ormožu bo zopet »klokotal« sladkega

stvom krstili. Lan smo nekoliko preveč optimistično napovedali, da si bomo lahko z njim nazdravili že ob nastopu koledarskega leta 1980. Žal so takrat nastopile nekatere nepredvidene težave ob nakupu potrebnih strojev, ki so jih morali, seveda, večino uvoziti.

Iz krajšega razgovora z Matijem RATEKOM, direktorjem obrata »Jeruzalem« v Ormožu, smo izvedeli, da gre tokrat zares in da je njihovo penoče vino tik pred trenutkom, ko si bo iz kleti v Ormožu utrlo pot na tržišče in ko ga bodo lahko ocenili tudi ljubitelji žlahtne vinske kapljice.

postaja in da je že klet v Ormožu tisto, kar od nje pričakovali. Nelo na kimanja ž glavo v ku gradnje kleti se minjajo v ugotovitve, se bo investicija izpla Seveda pa na vse to intenzivnost ve vinogradov, trgovine vinom in ne nazadnje kvaliteta in sloves ormož vin. Za to se nam ni posebej boriti, saj je že širom po svetu, treba se skrbeti, da bomo ta ves obdržali in ga še čali. Ormoški šampanjec k temu vsekakor lep gat prispevek.

**KRVDAJALSKO
POSAMEZNI
OBMOŠKI OBČINI**

In 28. avgusta t. l. posamezniki obmoških občini odvzem krvi. Odbor RK misli, da bo odvzemov krvi pa 700 do 800 prostovoljci, oziroma vsak dan po 300, kolikor jih je bilo v preteklih letih.

Križ pa ugotavlja, da bo odvzem krvi posameznikov ne bo odziv takšen, pričakovali in plana ne bo mogoče do-vesti.

Organizacije RK v tem času pred od-razom krvi zainteresirale

za akcijo tudi druge politične organizacije, da bo bolj uspešna.

V zadnjih letih so se najbolj množično odzivali vabilom na odvzem krvi kmečki ljudje. Drugje so bili prostovoljci bolj pogosti tam, kjer so sodelovali najprej vodilni ljudje.

Doslej je bilo utemeljevanje potrebe po sodelovanju v krvodajalskih akcijah predvsem v čutu človeka do ponosne osebnosti. Najbrž bi bilo treba utemeljevati potrebo v vzgojo čuta za varovanje samega sebe: prej ko slej vsak človek potrebuje kri, zato jo naj prispeva v skupno zalogo, dokler je zdrav in jo bo potem lahko dobil, ko bo bolan in takšne krvi potreben, ko mu bo, mogoče, rešila življenje.

FZ

**Prizadevnost, da
ni enakega**

Na dan 17. avgusta ob 4. uri sem potovala s štirimis sopotnicami na trg. Med potjo se je zgodila dogodek, ki je bil, da ga prebere širša slovenska javnost. Ko smo se sedele v vagonu, na postaji v Ptujju prišel v vagon skupina šestih mladih »bitlesov«, ki so se ob vstopu pričeli iz nas smati, čebulo, ki smo jo razmetavali po vagonu. To je bila kratka prizadevnost, tega nismo pričakovali. Bila sem iz vlaka ter se sprevednika ter odšla vlakom, naj vendar ukreneta. Odgovorila mi je: »Kaj moreva, če so vlaki je odpeljal, ti nadaljevali s svojim življenjem, se slačili ter tistimi svoja premoženja, ki so počenjali so, kar me ni povedati. Na Hajdini od sopotnic jokajoč in uslužbenca postaje, vendar nekaj ukrene, nič, »varna in udobna« se je nadaljevala. došlo v Kidričevem in izstopili ter še 00 metalni ukradeno čevlji v vagon.

Imajo ti ljudje sploh kaj morale?

Odgovorni uslužbenci JZ niso kljub našim opozorilom ukrenili ničesar zoper nasilje teh pijancev, same pa se tudi nismo znašle, da bi se poslužile ročice ter vlak ustavile, česar posledice bi nosili tisti, ki so počenjali: to, česar ne počno živati.

Upamo, da bodo o tem vedeli nekaj povedati organi javne varnosti ter vodstvo postaje Ptuj.

**PRIZADEVNOST
ODBOJKARJEV
IZ ZG. POLSKAVE**

Po enoletni prekinitvi sodelovanja odbojkarjev iz Zg. Polskave v mariborsko-celjski ligi, ki je nastala zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, so se prizadevni odbojkarji pod vodstvom predsednika Jožeta Ferka odločili vrniti v tekmovalno ligo. Ker pa je financiranje športne dejavnosti v bistriški občini zelo skromno, bodo tudi letos ostali brez občinskih sredstev za športno dejavnost. Ta odločitev pa ni strla njihovih prizadevanj, ampak so sklenili, da bodo sredstva, potrebna za tekmovanja, zbrali sami s pomočjo občanov, ki so zelo zainteresirani za nadaljevanje bogate odbojcarske tradicije v kraju. Preteklo leto brez ligaških tekmovalcev so v Zg. Polskavi domačini izkoristili za priprave in pridobivanje novih članov. Predvsem med mladimi vlada za odbojko veliko zanimanje. Pričakujejo, da bodo lahko že v jesenskem delu tekmovalji imeli tudi mladinsko ekipo.

Prizadevnost in delavnost polskavskih odbojkarjev se je izkazala že na turnirju, ki so ga organizirali v Zg. Polskavi ter presenetljivo premagali izkušeno ekipo Branika-Hoče z rezultatom 2:1, nato pa s tesnim rezultatom izgubili srečanje z ekipo iz Crešnjevca.

J. S.

Viktor Horvat

**Strokovna služba in
kooperacija**

Na minuli seji združenega sveta obrata za kooperacijo »Jože Lacko« so govorili tudi o delu strokovne službe obrata, ki šteje pet kmetij-cev. Stirje delajo še pri selekciji živine, eden pri baksih.

Letos so sklenili pogodbo za 1300 ha, od tega odpade na travnike 570 ha, na pšenico 45 ha, na vinograde 158 ha, na krompir 162 ha, na koruzo 353 ha. Na teh površinah so potrošili 1.025.100 kg umetnih gnojil. Rastlinskih pogodb je letos nekoliko manj, vzporedno pa tudi manj površin v kooperaciji. Letos so sklenili pogodbe le s kmetovalci, ki so vzeli reprodukcijski material, oziroma so jim garantirali cene ali odkup. Glede tega niso prodali manj reprodukcijskega materiala.

Pri sklepanju pogodb so težave zaradi nizkih in nestabilnih odkupnih cen, saj kooperanti ne vedo, ko čem in ali bodo sploh lahko prodali pridelke. Že več let ne dobijo pravočasno umetnih gnojil, kar vpliva na nezadovoljstvo kooperantov. Ko bi jih potrebovali, jih ni. Kooperanti menijo, da so umetna gnojila in zaščitna sredstva napram odkupnim cenam kmetijskih proizvodov predraga. Tudi 8% obrestna mera na vložena sredstva je previsoka.

Krompir, pred leti glavni tržni proizvod ravninskega območja, je zadnje čase zelo pereča kultura. Kmetje se ne morejo sprijazniti z odkupno ceno napram dragi proizvodnji zaščitna sredstva)... Preveč je še industrijske sorte, ki ne gre v prodajo. Premalo zamenjujejo semenski krompir z dobrimi sortami.

Najboljše uspehe so dosegli pri koruzi. Večina kooperantov že seje visokorodne hibridne sorte in redno menjava seme. Na našem območju so dosegli rekordne pridelke v slovenskem merilu. Tej kulturi je treba posvetiti več pozornosti, posebno pri gnojenju. Premalo uporabljajo mineralnih gnojil, posebno kalija in fosforja. Uvesti bi morali kompleksno mehanizacijo.

Pri ozimih ob treba še veliko storiti, saj jih kmetje nesmotrno gnojijo. Porabijo preveč hlevskega gnoja, ki se slabše izkoristi in premalo umetnih gnojil.

Ce bomo hoteli intenzivirati živalsko proizvodnjo, bo treba izboljšati krmo. Na travnikih bi morali povečati porabo gnojil, obenem pa jih pravilno gnojiti. Gnojila dobivajo z zamudo; kmetje uporabljajo tistega, ki je »pri roki«.

Ugotavljamo, da smo zadnja leta preveč zanemarjali

slovenjegoriško in haloško območje. Posebej velja to za sadjarsko proizvodnjo.

Sadovnjakov je sicer precej, pa so slabo vzdrževani in propadajo. Kmetje se pritožujejo, da sadja ne odkupujejo, ali po zelo nizki ceni. Temu je največkrat kriva slaba kvaliteta sadja, ki ga ni mogoče prodati.

V zasebni lasti in kooperaciji se je stalež živine občutno zmanjšal. Nizke in nestabilne cene so neugodno vplivale na režo živine. Kmetje, ko pričnejo pitati, niti približno ne vedo, po kakšni ceni bodo živino prodali.

Pred nedavnim so začeli jemati talne vzorce in kemično analizo. S pomočjo kmetijskega zavoda bodo letos analizirali 350 vzorcev. Tako bodo bolj spoznali naša tla in temu primerno lažje izbirali gnojila. Obenem bo treba poskrbeti za potrebna gnojila, sicer so analize odveč.

Strokovna služba meni, da bi dosegla večje rezultate, če bi bilo več obojestranskega sodelovanja, pravočasno sklepanje pogodb, pravočasna dobava gnojil, ugodnejša kreditna politika in rešene stvari, ki smo jih že omenili.

ZR

Pokopališče je res pokopališče

V Zg. Ložnici imajo kot v drugih vaseh tudi svoje pokopališče. Na njem pa imajo grob enega naprednih Slovencev, dr. Josipa Vošnjaka.

V lanski jeseni ob dnevu mrtvih so bistriški mladinci

več le ne more mimo takšnega ravnanja, samo še nekaj besed.

Pokopališče je vso zarastlo s travo. Če ne drugače, bi lahko nekdo travo pokosil in imel tako nek »profit«.

Takšen je grob dr. Josipa Vošnjaka na pokopališču na Zg. Ložnici

njegov grob lepo uredili in okrasili kot si takšen možak tudi zaslužil. Sedaj je njegov grob v travi, ki bo kmalu prerasla vse pokopališče.

Ne bi rad dolgo in široko pisal o tej stvari, ker pa člo-

Ce ne, pa bi bilo prav, da se vaščani zberejo in pokopališče uredijo. Ne zaradi mrtvih, ki so tukaj našli zadnji počitek, ampak zaradi svojega ugleda.

BH

Da je pokopališče res zanemarjeno, priča tudi mrtvašnica, ki je v nemogočem stanju

Slavje šoferjev in avtomehaničkov

Pred kratkim so člani združenja šoferjev in avtomehaničkov iz občine Slov. Bistrica proslavili na Osankarici pri Oplotnici svoj praznik ter 50-letnico ustanovitve ZK in SZDL.

Svečanosti so se med drugimi člani organizacije udeležila tudi predsednik ZSAM Slovenije Mirko Novak in zastopnik za področja občin Pluj, Ormož in Slov. Bistrica, Ludvik Pšajd. Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim članom organizacije, ki spada po besedah predsednika ZSAM Slovenije med najaktivnejše v republiki, podelili

6 zlatih značk-stanovsko obeležje, in 14 srebrnih značk. Enajstim članom pa so za desetletno delovanje v organizaciji podelili spominske plakete. Priznanja so prejele tudi nekatere družbenopolitične organizacije in posamezniki za aktivno sodelovanje.

Po proslavi na Osankarici so se člani združenja pomerili v streljanju z zračno puško, nato pa so si ogledali še stalno razstavo o junaških bojih Pohorskega bataljona. Na samem kraju zadnjih bojov tega bataljona pri Treh žeblih so izvedli kratko proslavo s polaganjem vencev. Posebna delegacija pa je položila venec organizacije na spomenik NOB pri koči na Pesku.

Viktor Horvat

Kuharski količek

ZAMORČKOVE GLAVE

150 g sladkorja, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, 3 jajca, 3—4 žlice tople vode, 100 g moke, 100 g jedilnega škroba, za nadev: 1 zavitek vanilijevega pudinga (v prahu), 50 g sladkorja, 3/8 l mleka, za premaz: marelični žele, čokoladna glazura.

Iz sestavin pripravimo po osnovnem receptu biskvitno testo. Na pekač, ki smo ga obložili s pergamentnim papirjem, nabrizgamo piškote, ki imajo premer 4—5 cm in so dober centimeter visoki. Med njimi pustimo dovolj prostora, da lahko vzhajajo. Pečemo jih 12—15 minut pri 175 do 195°C, potem pa jih zvrnemo na pekač, ki smo ga potresli s sladkorjem. Papir, na katerem so se pekli, navlažimo s toplo vodo in ga previdno odstranimo. Piškote ohladimo. Medtem skuhamo vanilijev puding, iz praška, sladkorja in mleka in ga ohladimo. Piškote na eni strani tanko namažemo z mareličnim želejem, sestavimo po 2 piškota skupaj z vanilijevim pudingom (plast, ki je namazana z želejem, obrnemo proti pudingu), in jih tanko namažemo z vročim

mareličnim želejem. Nato jih pustimo nekoliko stati, da se napojijo. Zamorčkove glave premažemo ali prelujemo čokoladno glazuro in jih ohladimo.

BISKVITNI OBROČKI

Pripravimo testo kakor za zamorčkove glavice ali za biskvitne zvitke, z njim napolnimo majhne, namaščene in z moko oprasene okrogle modelčke in jih pečemo 10—15 minut pri 175 do 195°C. Ko so pečeni, jih previdno zvrnemo, premažemo z razredčeno marelično marmelado, pustimo nekoliko stati in prevlečemo s čokoladno glazuro.

Osnovni recept za biskvit torte

4 jajca, 175 g sladkorja, 1 zavitek vanilijevega sladkorja, naribana lupina 1 limone, 75 g moke, 75 g jedilnega škroba, 1 zravnana žlica pecilnega praška. Sladkor stepemo z jajci v gosto peno, dodamo med stepanjem vanilijev sladkor in limonino lupino in previdno primesimo presejano mešanico moke, jedilnega škroba in pecilnega praška. S tako pripravljenim testom napolnimo okrogel model, ki smo ga obložili s papirjem. Biskvit pečemo 25 do 35 minut pri 175 do 195°C.

SMO VRGLI DENAR VSTRAN?

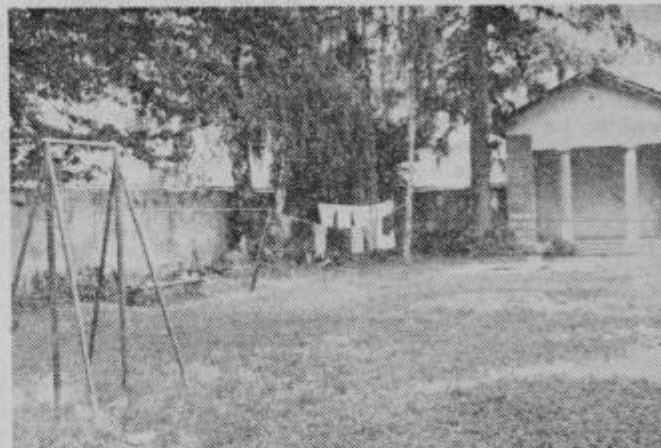
Pred leti so v Slov. Bistrici za stavbo družbenopolitičnih organizacij uredili prelepo otroško igrišče, ki so ga koristili čez vse poletje. Imeli so vzgojiteljico, ki je pazila na otroke, tako da starši niso bili v skrbeh zanje v času službe. Igrišče je namreč zaprto z vseh strani, in vidi se, da je bilo zares lepo urejeno.

In kakšno je zdaj?

V nekaj besedah lahko re-

čemo, da razpada. Prostor počasi postaja javno smetišče in delno skladišče, in pa prostor za sušenje perila. Se zdaleč pa ni videti, da bi ga kdo koristil v namen, za katerega je bilo postavljeno. Res čudno je, da se nihče ne zmeni za ta prostor, čeprav ga vsakodnevno vidijo vsi družbeni in politični delavci pa tudi mnogi drugi, saj je iz hodnika stavbe, kjer je njihov sedež, lep razgled na žalostne ostanke prostora, na katerem so otroci pred leti imeli svoje veselje in zabavo...

B. H.

Pogled na nekdanje otroško igrišče

Vrtec za kmečke otroke v Selcih

TO BO NJIHOV DRUGI TOPLI DOM

Že pred nedavnim smo v našem listu poročali o ustanovitvi poskusnega otroškega vrta za kmečke otroke v Selcih v lenarški občini. O tem vprašanju so na zadnji seji skupščine občine Lenart razpravljali odborniki skupaj s člani občinske konference SZDL Lenart. Zora TOMIČ, članica republiškega izvršnega sveta, ki je bila na seji, je med drugim dejala: »To bo vaš dom, za vaše otroke, ki vse do sedaj niso bili deležni prepotrebne otroškega varstva.«

V občini Lenart so od besed pristopili k akciji. Če ne bodo nastopile kakšne posebne nepredvidene težave, bodo v Selcih še ta mesec odprli otroški vrtec za kmečke otroke. Posebnost te vzgojnovarstvene ustanove je v tem, ker je prva te vrste v Sloveniji, prva zato, ker bo zajela v svojo dejavnost kmečke otroke, ki so tega varstva še posebej potrebni.

Dobro vemo, da na kmetih ni sedem ali osemurnega delovnega dne ter da je celodnevna odsotnost staršev za njihove nedorasle otroke hud problem, ki v veliki meri vpliva na njihov telesni in še bolj na duševni razvoj. Otroci so v večini primerov prepuščeni sami sebi in zaradi razmer, ki vladajo na podeželju, okrađeni za nepotrebno vzgojo in toplino doma. Njihovi starši za vse to, poleg obilice dela, nima-

jo časa.

Otroci na območju Selc, bodo torej dobili svoj drugi topli dom, in ko bodo odrasli, bodo družbi hvaležni, da smo jim ga zgradili. J. S.

V SLOV. BISTRICI TUDI ROKOMET

Ker bodo že v letošnji jeseni za potrebe osnovne šole v Slov. Bistrici postavili večjo asfaltno ploskev, je športno društvo Osankarica sklenilo povabiti mladino v rokometno sekcijo. Tako bo jutri prvi sestanek, na katerem bodo, če bodo mladi pokazali dovolj zanimanja, ustanovili rokometno sekcijo. Posebej razveseljiva je vest, da želijo ustanoviti tudi ekipno pionirski in mladinski, saj se v Slov. Bistrici pogrešajo športi, v katerih bi sodelovala ženska mladina.

B. H.

Sramota za domače fante

V Kostanjevcu, blizu Zg. Ložnice v slovenjebistriški občini na zemlji kmeta Spesa še vedno stoji majska spisa še vedno stoji majska spisa še vedno stoji majska spisa... (text is partially obscured and repetitive in the original scan)

Odbojka v Polskavi

Na pokalnem odbojkaškem turnirju v Zg. Polskavi, ki so se ga udeležile ekipe, je nepričakovano zmagala ekipa OK CRESNAVEC, ki je v odločilnem srečanju premagala BERNIK-HOČE z rezultatom (15:10, 16:14). Ostali rezultati: Zg. Polskava — Cre... (text is partially obscured)

Turnir je bil namenjen pripravam za jesensko sezono in popularizaciji odbojke v tem kraju.

Viktor Horvat

PRICA

— Nam lahko poveste kakšno podrobnejšo o človeku, ki ste ga srečali na mestu... (text is partially obscured)

— Da, od njega je zahtevalo po žganju — odgovorila je.

— To nam ne zadostuje, povejte nekaj bolj otipljivega.

— Mislim, da je bil onj po slivovki!

Vdova naproda za 3000 din

V Raši se že nekaj mesecev mlada vdova upira za rodbini, da bi se vrnila malo vas v Kosmetu, ker kaže, da jo je njen oče... (text is partially obscured)

Prodana nevesta je nedavnimi poklicala na moč miličnike, ki naj bi rešili brata in »novega ža«. Vsiljivcema je v odvoru s socialnimi delavci... (text is partially obscured)

Prav zato vse kaže, da do o usodi mlade vdove... (text is partially obscured)

ločali njen oče in premo... (text is partially obscured)

kdo ga lahko podre. Podr... (text is partially obscured)

Sicer pa, leto bo kmalu naokoli in zakaj ne bi... (text is partially obscured)

Panorama Oplotnice

Vsakega obiskovalca Oplotnice preseneti urejen center kraja s parkom v središču. Oplotnica pa predstavlja tudi izhodiščno točko za izlete na Pohorje, predvsem na Osankarico k Treh žebliem, kjer je zadnje bojišče legendarnega Pohorskega bataljona.

B. H.

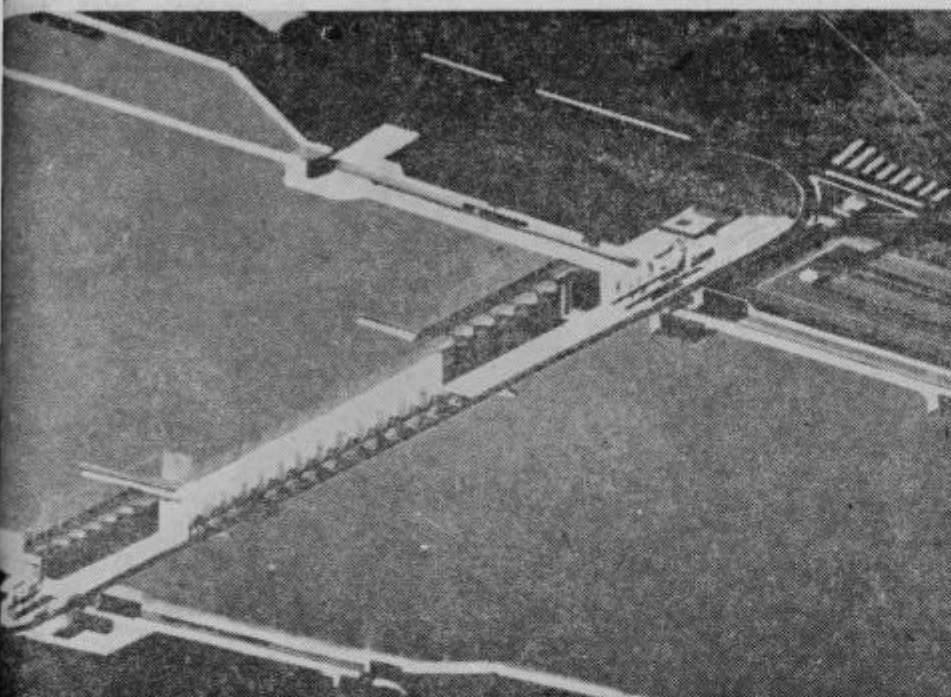
Ukrotili so Donavo

13. avgusta t. l. so končno ukrotili Donavo. Okrog desetih so zvalili zadnji betonski blok v jez, ki je presekal tok reke. Gradnja 276 m dolgega nam je trajala 23 dni. Se pred mesecem so računali, da bodo pregradili Donavo šele

med Romunijo in Jugoslavijo, je Donava globoka 15 do 22 m, voda pa teče s hitrostjo šestih metrov na sekundo.

Z dograditvijo jezcu je končanih 90 odst. gradbenih del in sedaj je mogoče povedati, da bodo odslej pre-

jekt Džerdap končan, se bo povečala propustna možnost soteske od sedanjih 13 na 50 milijonov ton nosilnosti. Ko pa bodo uvedli v plovbo vlačilec s po 2000 ton nosilnosti, bo lahko šlo skozi sotesko skoraj 100 milijonov ton blaga.

laketa postaja stvarnost

o sredine septembra. Jugoslovanski in romunski graditelji se veselijo zmage, ki je večja od vseh rekordov in predvidevanj.

Po zavezitvi teče Donava po novi betonske pretočnice na jugoslovanski strani.

Cez nekaj dni pa bo kakih sto metrov niže zgrajen rek rečne struge nov jez. Ta operacija bo nedvomno mnogo lažja od prve. Potem je očiščeno in izsušeno dno Donave med obema jezoma, suhih tleh pa bodo začeli graditi temelje betonskega jezcu.

Od 7. septembra 1964, ko se začela prva dela pri gradnji džerdapske elektrarne, je 13. avgust naslednji godovinski datum gradnje tega objekta. Graditelji mislijo, da bo mogoče uvrstiti ta maj naslednjega leta med tista izmed mejnikov v zgodovini graditve donavskega jez. Mislijo tudi, da bodo do sredine leta 1971, torej šest mesecev pred predvidenim rokom, lahko predali v obratovanje še preostalih pet generatorjev.

Zadnjih pet let, od jeseni leta 1964, se je videz gradbišča spreminjal vsak dan. Gradbišče pa je posebej oživilo, ko so zjutraj 23. julija začeli graditi temelje sedaj zgrajenega jezcu.

Tam, kjer je sedaj vzpostavljena suhozemna zveza

puščali gradbinci svoje delo monterjem. Začenja se, mogoče ne toliko vidna, zato pa tem bolj pomembna faza gradnje: montaža naprav, ki bodo omogočale proizvodnjo električne energije iz po velikosti pete največje elektrarne sveta, ki bo dala letno okrog 11 milijard kWh.

POLOVA PO DONAVI

Glede na velika dela je bila plovba po Donavi od 5. do 16. avgusta ustavljena. Sedaj plovejo ladje po prevodnici na romunski strani reke.

Med tem časom se je zbralo na obeh koncih nad 300 plovnihih objektov, ki so čakali na prehod.

Ko bo hidroenergetski ob-

V sedanjih pogojih plovbe v konvoju, ki gre ra pot iz Kladova po reki navgor skozi sotesko, dolgo okrog 120 km, je potrebnih za obe bodo dela končana, bo mogoče premagati to pot v okrog 30 urah, kar zgovorno pričajo časovnem in siceršnjem prihranku.

V soteski vlada poseben režim plovbe. Ta je ponoči sploh prepovedana. Skozi smeri okrog 120 ur časa. Ko donavske ožine, tolmune in vrtince vodijo ladje posebej izšolani piloti. Teh po zgrajitvi sistema ne bo več. V primerih, da je gladina vode močno padla, so plovbo povsem prekinjali zaradi nevarnosti podvodnih čerl.

ST

VREME

Vreme za čas do nedelje, 31. avgusta 1969.

Polna luna bo v sredo, 27. avgusta, ob 11.32.

NAPOVED: do 27. avgusta bo spremenljivo vreme. Od 28. do 31. avgusta bodo pogoste plohe in nevihte. Dnevne temperature bodo do 27. avgusta, okrog 22 stopinj, potem pa okrog 15 stopinj Celzija.

Alojz Cestnik

STAROMODNOST

Fant in dekle sta se sprehajala v parku.

— Oh, draga, celo življenje bi te nosil na rokah!

— Ne bodi no smešen. Poleg tako hitrega napredka avtomobilske industrije pa me res ne bi bilo treba nositi na rokah!

DOPIŠUJTE V TEDNIK

Kako ugotovimo če je otrok bolan

MERJENJE VROČINE POD PAZDUHO. Pri večjih otrocih in mirnejših mlajših lahko merimo vročino tudi pod pazduho. Pregib v pazduhi in pazduho samo obrišemo, da koža ni mokra in mastna. Nato vložimo toplomer v pazduho, tako da živosrebrni zbiralnik v njej izgine. Prednja pazdušna guba in zadnja guba se morata povsem prilegati telesu. Zaradi tega mora otrok pritegniti laketa povsem k sebi in ga v kolenčku upognjenega nekoliko dvigniti na prsni koš. Tako merimo najmanj pet, še bolje pa deset minut, preden na toplomeru odčitamo telesno toploto.

MERJENJE V USTIH. Včasih moramo vročino meriti tudi v ustih, če je otrok recimo ranjen ali zavezan ali če ga težko premikamo, npr. pri opeklinah ali kakih drugih poškodbah, vnetju sklepov, hudih srčnih boleznih itd. Toplomer, s katerim merimo vročino v ustih, je v ta namen posebno pripravljen. Po navadi je drobnejši, krajši in ima namesto ravnega živosrebrnega zbiralnika drobno bunčico. Ta del toplomera očistimo z alkoholom in ga vtaknemo v usta pod jezik. Otrok nato zapre usta, vendar tako, da ne sklene zob, temveč le ustne zaokroži okrog toplomera. Merimo 10 minut.

Razumljivo je, da z enim toplomerom merimo vročino vedno le na isti način.

Vročino merimo vedno pred jedjo. Če kmalu po jedi se namreč telesna toplota sama po sebi zviša. Prav tako mora otrok pred merjenjem nekaj časa povsem mirno ležati v postelji, živčni otroci tudi pol do eno uro prej. To zaradi tega, ker skakanje, tekanje, kričanje, skratka močnejši nemir zahteva od otroka sprostitve moči, ustvarjati mora več

toplote, snovi v telesu hitreje izgorevajo, presnova je burnejša, kar se zlasti pri živčnih otrocih pokaže večših tudi v dvigu telesne toplote. Med merjenjem ali neposredno prej otrok tudi ne sme imeti v postelji ali ob njej nobenih ogrevalnih naprav, grelnih blazin ali posod. Prav tako ne sme biti premočno odet, ker bi s tem čez mero kopičil toploto in bi merjenje ne pokazalo prave, zaradi boleznih zvišane telesne toplote.

Po navadi je pri otrocih lesna -lapa-peraadte mtura telesna toplota med 36,5° C in 37° C. Govorimo pa o močni vročini, če meri toplota 37,5° do 38° C, o srednje visoki vročini pri 38—39° C, o zelo visoki vročini pa nad 39° C.

Če nam toplomer pokaže pri otroku toploto pod 36° C, pravimo, da je nižja od običajne telesne toplote, ali da je otrok premrli, ker ustvarja premalo telesne toplote, ali pa je toploto oddal preveč, kot npr. nedonošenček, otrok s hudo grižo, shiranec ali zmrznjenec.

Vročina se v izjemnih primerih lahko povzpne tudi do 41,5° C, če pa to mejo preseže za dalj časa, je nevarnost za življenje.

Nadaljevanje prihodnjič

TELOVADBA

— Miro, ali vsaki dan telovadiš?

— Seveda, vsako jutro preskočim zajtrk!

DEDEK IN MODA

— Kakšna moda ti najbolj ugaja, dedek?

— Sinko, če ti povem po pravici, mi je najbolj všeč mini moda. Škoda je samo v tem, da sem v maksli letih!

Poskusite tudi vi!

RIMLJAN ANNO 69
Chateau
 FARMERSELEKONENAL PIV
 KLETARSTVO SLOVENSKE GORICE PIV

»Rimljan anno 69« dobra vinska kapljica z zaščitnim znakom. Proizvajalec KK Ptuj — obrat Kletarstvo »Slovenske gorice«

Nekaj besed o šolskih novincih

(Nadaljevanje in konec)

Iz povedanega sledi sklep, da je šolska zrelost širok pojem in da nam sam rojstni list o otroku sorazmerno malo pove. Če so tutej vse tri otrokove starosti vsaj poprečno in sorazmerno razvite, potem tak otrok ne bo imel v prvih šolskih letih kakih posebnih težkoč pri učenju.

2. KAM Z DUŠEVNO ZAOSTALIMI OTROKI?

K duševno zaostalim otrokom štejemo tiste, ki izkazujejo večji duševni primanjkljaj. Recimo, da je otrok star 8 let, poseduje pa pamet 4 ali 5 letnega otroka. Tak otrok je v velikem razvojnem zaostanku in zato v redni osnovni šoli ne bo mogel ušepvati. Utegne ga čakati »zadnja klop«, neugodno počutje v razredu, posmehovanje drugih otrok, kar seveda deček ali deklica tega ne zasluži. Tudi najboljši učiteljev odnos do njega mu ne more veliko pomagati.

Duševno močnejše prizadeti otroci sodijo v posebne osnovne šole, ki jih imamo še vse premalo in dostikrat tudi daleč od otrokovega bivališča. Zato je posebna šola združena z internatom, v katerem uživajo takji otroci vso njim potrebno oskrbo. Učni program take šole je skrajšan in prikrojen zmogljivostim takih otrok od prvega do osmega razreda. Snov prvega razreda redne šole se v posebni šoli obravnava dve leti, in to v razredih, ki štejejo največ 12 do 14 otrok. Učitelji takih otrok so za to delo z njimi po-

sebej izšolani, so potrpežljivi in dosegajo z otroki primerne vzgojne in učne uspehe. Precej učnih ur je posvečenih ročnemu delu v njim primer- nih šolskih delavnicah, da si pridobijo določene ročne in delovne spretnosti. Marsikateri mati je že dejala: »Prvo leto mi ni bilo všeč, da sem imela otroka vpisati v posebno šolo. Pozneje pa sem se prepričala, da sem to prav storila, ker je fant sedaj že

v 7 razredu, medtem ko bi v redni osnovni šoli s ponavljaj- njem dosegel največ 4. razred. V šoli se dobro počuti in tja se vozi z avtobusom.« Mater, ki tako mislijo, je vedno več.

Sposobnejši absolventi posebnih šol se po šolanju lahko zaposle kot vajenci v kaki lažji obrti ali pa se pozneje kot delavci priučo kakemu ožjemu delu v podjetju. Vodstva posebnih šol iščejo taka delovna mesta in pomagajo staršem, da bi njihovi učenci prišli do kruha. Seveda te stopnje razvoja in življenjske samostojnosti ne dosežejo vsi učenci, ker je pač del njih preveč oškodovan in tako dočakajo svojo šolsko obveznost v 4. ali 5. razredu. Posebne šole vodijo svoje učence tudi na ekskurzije in na počitniška letovanja, da se telesno okrepe in da spoznajo svojo ožjo domovino tja do morja in Blejskega jezera. Tako vidimo, da opravljajo šole važne in odgovorne naloge z otroki, ki so potrebni posebne družbene skrbi.

Vsega o šolskih novincih nismo mogli povedati v tem članku. Dejstvo je, da je dober šolski začetek že polovica uspeha v šolanju. Redna osnovna šola ne more sprejeti vseh otrok pod svojo streho, ker razvojno močnejše oškodovani otroci ne bi mogli v njej napredovati. Tem je v veliko pomoč le posebna osnovna šola in obe šoli opravljata otrokovi razvojni stopnji primerne vzgojne in učne naloge, seveda vsaka na svoj specifičen način. —alže—

Pa še nekaj za ljubitelje ženske lepote

Umrli je Philip Blaiberg, mož s tujim srcem

Utripati je prenehalo tudi drugo srce

Philip Blaiberg, mož, ki je živel s tujim srcem 19 mesecev in 15 dni, je zaradi vroč- tja pljuč in bolezni ledvic nenadno umrl.

Dr. Philip Blaiberga je znameniti zdravnik dr. Barnard operiral 2. januarja 1968. To je bila tretja že tretja operacija srčnega kirur- ga.

Dr. Blaiberg je dobil srce 24-letnega Cliva Haupta, čr-

je prehlad in se je bal, da bi lahko svojo bolezen prenesel tudi na Blaiberga.

Znanstveni krogi komentirajo Blaibergovo smrt zelo različno. Nekateri menijo, da je njegova smrt za medicinsko znanost korak nazaj, drugi pa zopet menijo, da je bila to normalna posledica. Zanimiva je tudi izjava

Blaiberg z ženo — po prihodu iz bolnišnice

nopoltega tovarniškega delavca. Na operacijo je pristal kljub temu, da sta dva poprej operirana bolnika žive- la s tujim srcem le malo časa. Dr. Blaiberg je zapustil bolnišnico 74 dni po operaciji ter se razmeroma hitro zviljel v vsakdanje življenje. Junija 1968 je moral znova za 4 mesece v bolnišnico. Prišlo je do zdravstvenih zapletov z jetri in pljuči. Čeprav je kazalo, da je kriza že mimo, je moral minuli četrtek ponovno v bolnišnico. Zdravniki v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem niso hoteli dajati nobenih izjav. Dan pred smrtjo so sporočili, da se je njegovo stanje »nekoliko popravilo«, v ponedeljek zvečer pa so sporočili bolnikovo smrt.

Blaibergov mrliški list je podpisal dr. Marius Barnard, mlajši brat dr. Christiana Barnarda, ki je bil ves čas ob bolnikovi strani.

Profesor dr. Barnard ni obiskoval Blaiberga, ko so ga minuli četrtek pripeljali v bolnišnico zaradi naglega poslabšanja zdravja. Dobil

dominikanskega patra Domi- ena Boulogna, ki živi s tujim srcem v prsih že 15 mesecev. Dejal je, da ga je Blaibergo- va smrt pretresla, da je nje- govo zdravstveno počutje še vedno »imenitno«. V znat- stvenih krogih se postavlja vprašanje, ali ne bo tudi on nekega dne žrtev ustavitve tujega »motorja« v svojem telesu?

Za gospodinje

Fižolova jed

Pol kilograma očiščenega zelenega stročjega fižola zreže- mo na 5 cm dolge koščke in kuhamo v slani vodi obem- nem s ščepcem paprike. 200 gramov slanine narežemo na kocke in jih cvremo, dokler ne postanejo steklene, dodamo veliko žlico masla ter nekoliko šalotk in razpolov- ljenih večjih čebul. Pražimo, dokler ne postane čebula zlatorumena, primešamo ku- han stročji fižol in precej seseklanega zelenega peter- šilja. Serviramo takoj in si- cer h krompirju.

Motiv iz Ormoža

Vedno zanimiv pogled na ormoški grad v katerem je našla zavetišče upravna skupščina občine Ormož

Kmetijski kombinat Ptuj, obrat farma bekonov

razglašja prosti delovni mesti dveh krmilk prašičev za določen čas. Nastop je možen takoj.

Ponudbe pošljite pod Farma bekonov, Ptuj.

počitniški pogovor z mladimi v Ormožu

SVET MLADIH

Toliko pričakovane šolske počitnice in z njimi ves-počitniški živčevje se je v teh počitniških dneh preseka na najrazličnejša področja, ki nudijo šolarjem, dijakom in študentom brezskrbno minevanje počitniških dni in hkrati nabiranje novih moči za nove uspehe v novem šolskem letu. Brezskrbna mladost se je znažala na vročem pesku ob morskih plažah, na pesku, kjer se zija gozdovi v oblakih in konce pripeka porjavela telesa, ob rekah, katerih valove režejo drzni kopalci, na letih v planinah, ki so p.d. neoskrbnjenih naravnih lepote, na poljih, kjer bje letka s časom in vremenom, in ob večernih urah v zaprti sobici, kjer drobna dekliška in fantovska roka piše počitniški dnevnik — lepe spomine in včasih tudi grenka razočaranja...

Temu počitniškemu utrujenemu sem minul teden prikljubil tudi v Ormožu. Ničem se odpravil na obrežje Drave, v vinograde ali na polja, pogovor z mladimi sem navezal v grajskem bifeju. V živahnem pomenku sem jih zmotil z nekaj vprašanji. Njihovi odgovori so bili sproščeni in niso bili niti malo podobni tistim šolskim intervjujem, ko so profesorji v vlogi »radovednega svinarja« in ko potne kaplje na licih izmzgavajo kar najbolj pravilne odgovore. V moji počitniški reportaži so sodelovali: Emil VESELIČ, diplomant rudarske šole v Trbovljah, Nevenka PUČKO, dijakinja drugega letnika gimnazije v Ptuj, Darko VORŠIČ, diplomant vojne glasbene šole v Zemunu, Darja NOVAK, dijakinja drugega letnika medicinske srednje šole v Mariboru, Vlado TROP, dijak pedagoške gimnazije v Celju, in Jasna PAVLOVIČ, vajenka gostinske stroke, zaposlena v grajskem bifeju.

Da ne bi preveč oskrunili brezskrbnega počitniškega vzdušja, sem se pri vprašanjih omejil samo na počitnice. Šolske uspehe in probleme smo tokrat izpustili, sicer bodo kmalu zopet aktualni v bližnjem začetku novega šolskega leta. Pa pridužite, kaj so mi povedali mladi Ormožani o svojem počitniškem življenju:

Emil Veselič: »Letos sem končal rudarsko šolo v Trbovljah. Ker sem s tem nekako dosegel svoj poklic, časi ki ga sedaj preživljam v bistvu niso počitnice ampak bolj psihična predpriprava na jesenski odhod v JLA. Seveda s tem ni rečeno, da si ne privoščim počitniških ugodnosti, kot so kopanje v Dravi, plesi, ki so v Ormožu sicer bolj redki, počitniški klepet v tem našem grajskem bifeju itd.... Kot ko-

njiček gojim orodno telovadbo in rokomet in seveda kot vsi mladi rad poslušam tudi plošče naših domačih in tujih pevcev.

Poklic kopača »črnega zlata« sem vžljubil. Delo pod zemljo je težko in naporno, toda če dela človek z veseljem je to že pol delovnega uspeha. Po prihodu iz JLA se bom zaposlil, sicer pa, to je še daleč. Najprej me čaka domovinska dolžnost in urjenje vojaških veščin. Kot za vsakega mladega fanta, bo odsluženje vojaškega roka tudi zame velika šola.

Nevenka Pučko: »Da, kon-

srečan in slovesov. Čas, ki sem ga preživel doma v Ormožu, sem izkoristil za počitniške ugodnosti. Nabralem sem si nekaj lepih spominov, ki jih odnašam s seboj v tuj kraj. Zanimivo je to, da kot otrok sploh nisem imel veselja do učenja kateregakoli instrumenta. Danes je glasba moj poklic in kruh. S svojo trobento odhajam v svet in kdaj koli se mi bo ponudila priložnost, se bom zopet rad vračal nazaj v Ormož.»

Darja Novak: »Del šolskih počitnic sem preživela na praksi v ormoški bolnišnici.

Mladi Ormožani v grajskem bifeju — od leve proti desni: Vlado Trop, Darja Novak, Darko Voršič, Nevenka Pučko, Emil Veselič in Jasna Pavlovič.

čitnice, preživljam jih tako kot večina mladih v našem mestu. Doma pomagam malo pri gospodinjstvu, hodim na kopanje, rada plešem, sodelovala sem v mladinski akciji pri urejanju ormoškega bazena, včasih preberem kakšno knjigo, hodim v kino, mnogo prostega časa pa prebijem ob gramofonu in poslušam plošče. Moj pevski idol pri naših domačih pevcih je Vice Vukov. Ne smem pozabiti tudi tega, da se večkrat sestanemo tukaj v bifeju, kjer za to mizo, kjer zdaj sedimo, malo poklepečemo in se pogovorimo o vsem, kar zanima nas mladenog minevajo. Dan za dnem smo bliže trenutku, ko bo treba zopet vzeti v roke torbo, odhiteti zgodaj zjutraj na vlak, avtobus ali pa avtostop ter se spoprijeti s šolskimi obveznostmi...

Darko Voršič: »Končal sem vojno glasbeno šolo v Zemunu. Čas od konca šole do nastopa svoje prve službene obveznosti mi je izredno naglo potekel. Ze v torek odhajam na svojo prvo službeno mesto v Tuzlo. Ze tako sem bolj redko prihajal domov, komaj prideš in se pozdraviš s prijatelji, pa je treba že zopet pakirati kovček in se posloviti. Sicer pa tako je življenje — polno

težje, ko bo treba zopet sestiti v šolske klopi. Sicer pa se zavedam, da je uspešno končana šola in pridobitev poklica moja prva in najvažnejša naloga.»

Vlado Trop: »Letošnje počitnice sem izkoristil tudi zato, da sem si ogledal »veliko lužo«. V ptujskem počitniškem domu v Biogradu na morju sem se poizkušal v natakarskih spretnostih. Poleg tega da sem delal, sem imel še dovolj časa, da sem se naučil sonca in namakal v slani vodi. Moja najljubša predmeta v šoli sta zemljepis in zgodovina. Z zgodovino sem se preizkusil tudi na kvizu v Ljubljani, ki je bil pod naslovom Niti našega življenja. Nastopal sem za našo gimnazijo iz Celja in dobil proti pričakovanju prvo nagrado — štipendijo v znesku 360.000 S din. Na račun tega uspeha sem doživel nek drug neuspeh... s fiziko si namreč nisva najboljša prijatelja...»

Jasna Pavlovič: »S svojimi mladimi gosti, ki prihajajo v naš bife, sem zelo zadovoljna. Kako ne bi bila, saj so moji vrstniki... Včasih poslušamo plošče, se hodimo kopat, krepko pa smo delali tudi pri urejanju okolja bazena. V jeseni grem v šolo. Praktično delo v bifeju bo zamenjala teorija v šolskih klopih. Razen tega bifeja mladi v Ormožu nimamo drugega prostora, kjer bi se lahko sestajali. Večkrat letijo na nas očitki, da smo nezainteresirani in da nimamo čuta odgovornosti do družbe. To ne držim. Včasih je treba razumeti tudi našo mladostno razposajenost, ki ni tako črna, kot jo včasih ocenjujejo starejši...»

S tem je moje počitniško popotovanje pri kraju. V skupnih besedah sem vam poskušal prikazati, kako preživljajo počitnice mladi Ormožani. Priznajmo, da so njihove možnosti za počitnice in veselje v pravem pomenu besede zelo skromne. Vendar so zadovoljni. Vsak ima svoj mali svet, svojo malo počitniško skrivnost. Vem, da mi vseh niso zaupali. Tu so tudi šolske počitniške ljubezni, sramežljivi pogledi in nova poznanstva. Toda pustimo to, to je svet mladih, svet ki smo ga doživeli tudi mi, ki smo sedaj že v »letih« in nam je spomin na šolske počitnice zapisan le še v knjigi spominov iz neopozabnih mladih let.

J. Slodnjak

SRECANJE

Srečala sta se prijatelja Zdravko in Marko.
— Kako se imaš?
— Studentsko, in ti?
— Mnogo slabše, jaz sem že diplomiral!

ZNAŠEL SE JE

— Milan, kaj pomeni ta črna las na tvojem suknjiču?
— To pomeni, da mi ga nisi očistila od takrat, ko si se prelevila iz črnolasko v plavolasko!

NAJBOLJŠI BODO PRIJELI PRIZNANJA

Prihodnjo nedeljo bo v Markovcih večja prireditelj za kmetovalce, predvsem kooperante KK Ptuj, obrata za kooperacijo »Jože Lacko« iz Ptuj. Obrat bo podelil najboljšim pridelovalcem v kooperaciji priznanja. Na prireditvi bo tudi strokovno predavanje. Zavrtili bodo tudi poučni film. Prireditelj se bo pričela ob osmi uri zjutraj.

Gledališče Ptuj

RAZPISUJE

ABONMA

Repertoar

za sezono 1969-70

C. Golar: Vdova Rošlinka
P. Ustinov: Komaj do srednjih vej
A. Huxley: Strup (Giocondin smehljaj)
T. Williams: Steklena menažerija
P. Vorane: Samorastniki
A. Novačan: Pričarani ženin
Vodstvo gledališča si pridržuje pravico do sprememb repertoarja.

REDI:

Premierski

Reprizni

Okoliški (Markovci, Gorišnica, Majšperk)

Mladinski (za šole)

Abonmaji za delovne kolektive

CENE ABONMAJEV:

Premierski: 30, 24 in 18 din
Reprizni: 24, 18 in 12 din
Okoliški: 24 din
Mladinski: 18, 12 in 6 din
Za delovne kolektive: 24, 18 in 12 din.

Plačljivo v dveh obrokih. Prvi obrok se plača pri vpisu.

Vpisovanje od 1. do 20. septembra 1969 pri gledališki blagajni vsak delavnik od 10. do 11. in od 17. do 18. ure.

Rezervacije po telefonu št. 77494. k

KINO

GORIŠNICA

24. avgusta — ameriški film VOLKOVI TEKSASA;

KIDRIČEVO

21. avgusta — francoski film KUPE ZA UBIJALCE;
23. in 24. avgusta — italijanski film SPREMILJEVALEC ZLATE POSILJKE;
27. avgusta — francoski film M. SANDORF;

PTUJ

21. in 22. avgusta — ameriški film NOČ GENERALOV;
23. avgusta — mehiški film POJEM ZA PANCHAVILO;
24. avgusta — ameriški film BOBNI VZDOLŽ MOHAWKA;
26. in 27. avgusta — francoski film MANON 70;

SLOVENSKA BISTRICA

22., 23. in 24. avgusta — ameriški film KAKO BOŠ UKRADEL MILLIJON DOLLARJEV;
26., 27. in 28. avgusta — francoski film NESMRTNI VOJAKI;

TOMAŽ PRI ORMOŽU

24. avgusta — ameriški film DRUGI ČLOVEK;

ZAVREČ

24. avgusta — francoski film VIVA MARIJA.

JOZEFA OZMEC IZ ORMOŽA IN NJENA ZGODBA

Kamnita klop pod starim brestom

Med zanimivostmi, ki jih lahko najdemo v zadnjem času v lepo urejenem grajskem parku v Ormožu je tudi kamnita klop, ki stoji pod orjaškim brestom tik ob asfaltni poti, ki pelje v ormoški grad. Tu lahko skoraj vsak dan srečate Jožefa OZMEC, staro ženico, ki zamišljena sedi v senci starega bresta in na kamniti klopi razmišlja o življenjskih spominih in o vsakdanjosti, ki jo preživlja v svoji jeseni življenja.

Bilo je v četrtek minulega tedna. Bila je na svojem starem počivališču, ne sama, kot po navadi, zraven nje je z mlečno kanglico v roki sedel tudi po hitri presoji so dedč 10-letni fantič. Bila sta v živahnem pomenku, ki me je pritegnil. Zmotil sem pogovor sive starosti in mladostne otroške razposajenosti. Fantek, ki je sedel poleg nje, se mi je predstavil: »Rudi Velnar, učenec drugega razreda osnovne šole. Babici sem prinesel mleko.« Kratak in jedrnat odgovor, ki mi je veliko povedal. Ze njegove živahne otroške oči so govorile, da zelo rad prihaja k babici, in da je tudi babica presrečna, ko ga zagleda s kanglico v roki.

V kratkem razgovoru sem ugotovil, zakaj je tako navezana na to kamnito klop in kako resnična je njena izjava v prisposodbi trdote kamna in njene življenjske poti. Z možem Alojzjem živita od borne penzije v skromni sobici v ormoškem gradu, v sobi, ki je kuhinja, spalnica in shramba obenem. Oba sta bolehnata in v častitljivih letih. Mož je bil svoje čase kovač, trdo je bilo treba točiti po nakovalu, da sta lahko preživela sedem otrok, od katerih jih živi pet, še trše pa je danes, ko sta ostala na stara leta popolnoma sama. Otroci so se razkropili po svetu, večkrat ju pridejo obiskat toda tudi oni ne živijo v izobilju. Sin Ivan, ki je bil njuna največja pomoč in up v starosti, se je pradelani smrtno ponesrečil pri delu v kamnolomu v Avstriji. Sin Stanko je ostal med drugo svetovno vojno nekje v Grčiji. Od njega ni bilo nobenega glasu, prav gotovo je padel na bojišču in morda ni nihče vedel kdo je in od kod izhaja...

Med pripovedovanjem so ji začele polzeti po uvelim licu solze. Orosili so se ji naočniki, skozi katere so se ji svetilkale globoke vdrtne, na videz dobre in živahne oči. Ker nisem hotel globlje segati v čustva njene preteklosti, sem obrnil pogovor na kamnito klop in če ve ko-

liko je stara. »Tega ne vem, vem pa, da bi mi lahko bila prav gotovo prababica. Na njej se spočijem in pozabim, vsaj za trenutek na preteklost in sedanost. Sibke noge in bolešno telo se osveži, ko sedim na tej klopi... Kamen je trd, tako trud, kot je trdo moje življenje.«

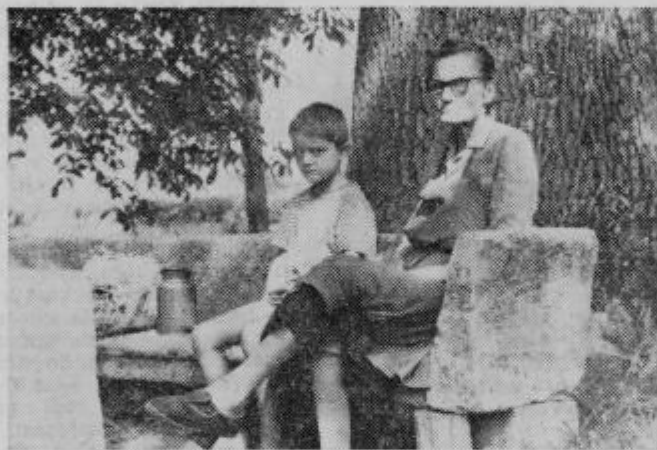
Poslovila sva se. Ponudila mi je svojo koščeno roko, bila je hladna, na njenem obrazu pa je zalgral topel nasmeš.

V senci hladnega grajskega zidovja je sedel njen mož in klepal srp in staro koso. Dejal mi je: »Bil sem kovač,

tudi na stara leta ne morem iz svoje kože. Roke so prešibke, da bi lahko tolkel po kovaškem nakovalu, toda vseeno ne morem mirovati. Z ostrenjem kos in srpov zaslužim kak dinar, saj veste, penzija je borna, živeti pa treba, čeprav sva z ženo stara in bolehnata.«

Kot solze, ki jih je na kamniti klopi v senci starega bresta potočila njegova žena, me je ganila tudi njegova pripoved. Pa kaj čemo, tako je življenje in take so zgodbe, ki jih lahko slišimo med starimi ljudmi.

J. S.

Jožefa Ozmeč z vnukom Rudijem na kamniti klopi ob starem brestu

PILOT ZA KRMILOM UMRL ZA SRČNO KAPJO

Zgodilo se je v Britanski Kolumbiji. Pilot je za krmilom umrl za srčno kapjo. Potem se je dogajalo kakor v filmu: mlad fant je sedel na njegovo mesto in varno pristal.

Letalo z ducatom potnikov se je dvignilo na jezeru Trembler, namenjeno je bilo na severozahodno ozemlje blizu Aljask. Pilot je nenadoma omahnil na sedežu. Dvajsetletni John Dorr je ob pomoči drugih potnikov dvignil mrtvega pilota in sam sedel na njegovo mesto, čeprav ni še nikoli pilotiral. Po radiu je začel klicati na pomoč, hkrati pa je skušal obdržati letalo v nespremenjeni višini.

Oglasil se je pilot Spurr iz Vancouvra, ki je krmaril potniško letalo. Dorr je po radiu naročil, naj mu skuša slediti, medtem pa je obvestil najbližje letališče. Kontrolnemu stolpu v Prince Georgeu je razložil, za kaj gre.

Ko se je Dorrovo letalo pojavilo na radarskem zaslonu kontrolnega stolpa, so po radiu prihajala natančna navodila. Letalo se je spustilo na ustrezno višino, potem pa »so me ljudje iz kontrolnega stolpa tako rekoč skoraj prijelji za roko in me varno pospremili na tla.« je kasneje povedal mladi Dorr. Po sistemu, zelo podobnem slepemu pristajanju, se je letalo spustilo na letališče. Potniki in mladi »pilot« so si globoko oddahnili.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

sprejme

kvalificiranega mesarja — sekača z dvoletno prakso, za delo v mesnici v Ptuj.

Nastop dela s 1. septembrom 1969

Komisija za volitve in imenovanje skupščine občine Ptuj razpisuje

prosto delovno mesto

RAVNATELJA DIJAŠKEGA DOMA PTUJ

Pogoji:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba pedagoške smeri z najmanj 5 leti prakse in opravljen strokovni izpit,
2. srednja strokovna izobrazba pedagoške smeri z najmanj 10 let prakse in opravljen strokovni izpit.

Kandidati naj vložijo pismene prijave, kolikove ne z 1 din državne takse ter z dokazili o zahtevani izobrazbi in dosedanjem delu v roku 15 dni po objavi razpisa komisiji za volitve in imenovanje skupščine občine Ptuj, Srbski trg 1.

Kuharski kotichek

NASVETI ZA SVEČANE OBEDE

Najvažnejša pravila za sestavljanje vrstnega reda jedi so: jedi se ne smejo ponavljati; v glavnih sestavinah, v načinih pripravljanja jedi in v oblogah mora biti čim več sprememb. Če se dosledno držimo teh pravil, bo svečani obed skladen. Vendar si samo s tem ne zagotovimo uspešno pripravljene svečanega obeda. Vsaka posamezna jed mora biti brezhibna in dognano pripravljena, vse jedi se morajo med seboj po okusu pa tudi po videzu ujemati. Za to pa ni nobenih pravil in se moramo največkrat zanesti na svoj okus.

Svečani obed se lahko sestoji tudi iz dvanajstih različnih vrst jedi. Vendar lahko število jedi tako skrcimo, da ostanejo na jedilniku samo še bistvene jedi. To so začetna jed, juha, glavna jed, sladice, kava in ustrezno vino. Tako se torej ne pogrešimo proti nobenemu pravilu ali predpisu, če izpustimo ribjo ali vmesno jed ali če meso z zelenjavo kar odložimo, namesto da bi ponudili samostojno zelenjavno jed.

VAŽNE SO PRIPRAVE

Razen hitro pripravljenih majhnih sprejemov in srečanj

na našem domu moramo vrste svečanosti pravilno pripraviti. Glede na vrsto svečanosti lahko povabimo goste ali pismeno (slavna obed, poroka) ali ustno (poldanski čaj ali kava, črna prigrizek). Na večer slovesnosti, ki zahtevajo veliko priprav, povabimo goste 4 do 6 tednov prej, v uradna kosila jih povabimo 14 dni prej, na mapjše svečanosti v krogu znancev in sorodnikov pa 1 teden prej. Da bi ničesar ne pozabili, vse zapišemo. Prav tako lahko na listek zabeležimo tudi nekatere posebnosti povabljenec, na primer kdaj najraje je, o čem se najraje pije in kakšne cigarete kadi. Tako si lahko pripravimo najboljše organiziramo

Koža in ljubezen

Psihodermatologi in zdravniki trdijo, da je koža na licu ogledalo duše. Ugotovili so, da se pri dekletih v puberteti pojavljajo mozolji na licu kot posledica nepopolnjenih ljubezenskih želja. Na enem izmed nedavnih zdravstvenih kongresov so psihodermatologi in zdravniki poudarili, da je treba pred kakršnim koli zdravljenjem teh mozoljcev ugotoviti ali ima dekle kakšne probleme z ljubeznijo. Sele potem je treba priporočati preparate za zdravljenje kože. Ugotovili so tudi, da imajo zadovoljene in zaljubljene ženske lepšo in gladko kožo na licu. Torej bo kar držal pregovor, ki pravi, da je koža na licu ogledalo duše.

Tednik vaš list

PHIN MILL:

Izsiljevalčeva smrt

Bilo je precej stvari, ki jih inspektor verjetno ne bo nikoli razumel.

Sybil Mainwaring se je rodila srednjim letom, vendar je bila še vedno lepa ženska, zelo cenjena v Markhamptonu. Bila je premožna, poročena s človekom na visokem položaju, družbeno angažirana in sploh pravičnega ugledne ženske iz te družbe.

Michael Jaye je bil uslužbenec njenega moža, skoraj deset let mlajši od nje, reven in pošolan. Sybil ga je spoznala na neki zabavi in se od nje prvi pogled zaljubila v njega. Čeprav se je zavedala nesmiselnosti takšne zveze, je se naprej strastno ljubevala — in kot je mislila ona — tudi skrito.

Zveza z Jayem je bila neugodnejša neumnost za njeno družbeno ugleda. Ljudje, ki so jo poznali, ne bi nikoli niti pomislili, da bi Sybil lahko prihajala v položaj, ko bi jo lahko kdo izsiljeval. Pa se je to zgodilo!

Pismo je bilo kratko in jasno — med deveto in deseto uro zvečer naj bi pustila petdeset funtov na določenem kraju, če ne želi, da njen mož zve za njeno zvezo z Jayem. Ostanek pisma je pokazal, da ima izsiljevalec zelo natančne podatke.

Sybil je pismo zažgala, potem pa šla na vrt in razmišljala, kaj naj stori. Sploh ni mogla verjeti, da se ji je kaj takega lahko pripetilo. Bila sta vendar tako previdna. Skrbela je, da ju nihče ni videl skupaj. Grozil ji je strašen škandal, če ne plača izsiljevalcu, bila pa je prepričana, da se bo pojavljala vedno bolj pogosto in z večjimi zahtevami.

Sybil je bila razumna ženska. Po prvem besu in osuplosti se je pomirila in odločila, da bo poiskala in kaznovala izsiljevalca. Na policijo ni pomislila niti za hip, pa tudi Michaelu ni hotela reči ničesar. To je bila njena zadeva in sama se bo izmatala.

Tistega večera je dala kuvertu s 50 funti med korenine starega hrasta ob cesti pred njeno hišo, kot je izsiljevalec zahteval. Potem se je skrila na vrtu in čakala. Nekaj minut čez deseto se je pripeljal motorist in ustavil pod hrastom. Luči na motorju so bile preslabe in ni mogla prebrati registrskih števil. Videla je samo postavbo moškega v dežnem plašču in kapi, obraza pa ni mogla videti, kaj šele prepoznati v temi pod drevjem. Moški se je nekajkrat ozrl, potem pa hitro pobral kuvertu z denarjem in se odpeljal proti glavni cesti.

Tako preprosto, pa tako učinkovito! si je mislila Sybil, ko je šla v hišo. Začel

jo je prevzemati obup.

Ko se je pripravljala na spanje, se je nečesa spomnila. Spomnila se je, kako ji je kot otroku pripovedoval stari vratar, kako lahko poišče gnezdo kresnic. Slediti mora prvi kresnici in ko izgine, spet čakati na tistem kraju. Ko se pojavi druga kresnica, ji mora slediti in spet čakati. Meter za metrom jo bodo žuželke same pripeljale do svojega gnezda.

Tistega večera je zaspala z že izdelanim načrtom.

Naslednje izsiljevalčeve pismo je prišlo čez dva tedna. Dala je denar na isto mesto, sama pa je šla z avtom na križišče z glavno cesto. Ob 22.05 je pridrvel iz smeri njene hiše motorist in odpeljal proti središču mesta. Nekaj časa ga je uspešno zasledovala, potem pa se ji je izgubil v nek straški ulici zraven cerkve.

Nestrpno je čakala na naslednje izsiljevalčeve pismo ter čutila pravo napetost lovca. Denar je dala na običajno mesto in se z avtom odpeljala k cerkvi. Tu je čakala. Lovec je postal plien. Tako je odkrila še en kos izsiljevalčeve poti.

Čudna igra se je nadaljevala. Potrebno je bilo petkrat po petdeset funtov, da je nazadnje ugotovila, kam se vozi izsiljevalec. Ustavljal se je pri bloku manjših stavb na drugem koncu mesta. Zadovoljno je ugotovila, da v teh hišah ni stanovančev. Ko je prišlo šesto pismo, je namesto denarja dala v kuvertu prazne papirje in se odpeljala blizu tistih hiš s pisarnami.

Bila je zelo vznemirjena. Avto je pustila v majhni uličici, ostanek poti pa šla peš. V torbici je imela avtomatski revolver, ki ga je vzela iz moševne pisalne mize. Ko je stopila na dvorišče, je bil motor že tam. Samo eno okno v prvem nadstropju je bilo osvetljeno, stranska vrata pa na široko odprta.

Tiho je šla po temnih stopnicah. Pod vrati je videla luč. Izvlekla je revolver in trdno zagrabila ročaj. Odločno je odprla vrata.

Za pisalno mizo je sedel moški in se sklanjal nad kupom papirjev brez vrednosti. Ko je vstopila, je dvignil glavo. Zagledala je osupli obraz Michaela Jaya.

To je slutila... V globini duše je bila globoko prepričana, da lahko samo ena oseba ve vse o Michaelu in njej — sam Michael. Pa ni mogla verjeti.

Se enkrat je pogledala v njegov prestrašeni obraz, papir in kuvertu na mizi, potem pa ustrelila. Krogla ga je zadela naravnost v srce. Padel je brez glasu, na njegovem mladem, lepem obrazu pa se je še zrcalila osuplost.

Ali kozmetična sredstva lahko škodijo telesu?

Tovarne in laboratoriji, ki pripravljajo kozmetična sredstva, skrbno preizkusijo vsako sredstvo, predno ga dajo v promet. Trdimo lahko, da so vsa kozmetična sredstva neškodljiva za večino ljudi. Res pa je, da je določeno odstotek oseb, ki so preobčutljive za nekatere snovi, iz katerih so kozmetična sredstva sestavljena. Vendar so te osebe zelo redke. Kozmetična sredstva pa lahko škodijo vsakomur, če so stara ali če so setavljena iz snovi, ki niso prečiščene.

Po zmoglosti, škoditi telesu in okvariti kožo, lahko razporedimo skupine kozmetičnih sredstev po temle vrstnem redu:

barva za lase, razne kreme, tekočine za trajno kodranje, briljantine, laki za nohte, parfumi in kolonjske vode in šele nazadnje pudri in ličila (šminke).

Med barvami za lase najmanj škodi naravna hena ali kapa, ki prekrije las s tanko plastjo in ga učvrsti. Skano pa lahko obarvamo lase samo v rdečih tonih. Sedaj je največ v prometu »para« barv za lase, to so derivati anilinskih barv. Tudi barvi imedia in koleston, ki ju prodajajo v naših drogerijah, sta para barvi. »Para« barve zelo lepo obarvajo lase, dobimo jih v vseh barvnih odtenkih, ravnanje s tako obarvanimi lasmi ni zapleteno. Vendar pa v nekaterih primerih lahko vaa-mejo kožo uhlyev, lasišča,

obraza in vratu, če so osebe, ki si obarvajo z njimi lase, zelo občutljive in so imele kdaj na koži lišaje. Koža postane čez nekaj časa rdeča in peče ter srbi. Pri hujši stopnji tudi koža na obrazu močno zabuhne in se začne rositi. Vnetje pa se hitro poleže in brez sledu izgine. Vendar se prizadete ne smejo umivati, obraz, vrat in uhlye pa si morajo obložiti z borovimi obkladki.

Da se osebe, ki si prvič barvajo lase, izognejo vnetju, naj si z barvo namažejo košček kože v kromolnem pregibal ali za ušesom. Če namazano mesto na koži po 24 urah ni rdeče in vneto, oseba ni občutljiva za barvo in si lase lahko obarva. Ženske naj si ne barvajo las, ko imajo mesečno perilo ali imajo bolno lasišče.

Ženska, ki si barva lase, naj uporablja vedno isto vrsto barve.

Vnetje kože lahko povzroče tudi tekočine za trajno kodranje. To vnetje je podobno vnetju, ki nastane pri barvanju las. Vendar so ti primeri zelo redki.

Zaradi loščil in lakov za nohte se pojavi lišaj. Vendar navadno ne na prstih, kjer bi ga pričakovali, ampak na vekah, okrog oči, po vratu in prsih. Da bi lišaj izginil, moramo prenehati z lakiranjem nohtov.

Zaradi laka in acetona, s katerim lak snemamo, pa se lahko spremene tudi sami nohti. Prično se lomiti in cepiti. Če si strižemo ob noh-

tih kožico in si jih potem lakiramo, pride lahko lak v dotik z odrezano kožo, ki postane rdeča in boli. Ob nohtu, kjer nastane vnetje, lahko traja dalje časa. Zato je boljše, če si nohte lakiramo šele en dan po manikiranju.

Ce se nohti cepijo in lomijo, si jih nekaj časa ne lakirajmo. Ne smemo jih rezati, ampak samo piliti. Če se pa koža ob nohtu vname, ovijemo prst z burovo vodo in alkoholom.

Naprodaj so suhe in mastne kreme. Vsaka krema vsebuje nekaj vode in maščobe, v suhih kremah je več vode kot v mastnih. V mastnih kremah je zmes vode in maščobe mastna, v olju oziroma v kakšni drugi maščobi so razpuščene drobcene kapljice vode. V suhih kremah pa je obratno. Da je zmes stalna, da se ne loči od vode, dodajamo kremam posebne snovi, ki jih imenujemo emulgensi. Emulgensi pa včasih dražijo kožo, da postane lišajasta. Ker so kreme odlične, pogosto tudi dišave v kremah povzročijo razna kožna vnetja. Krema je lahko nevarna koži tudi takrat, če snovi, ki sestavljajo kremo, niso popolnoma kemično očiščene. V tem pogledu so nevarna olja v kremah, ker postanejo žarka. Primes glicerina v kremi pušča na koži rjave madeže.

Šminke ne delajo hujših okvar. Se najbolj pogosto je vnetje zaradi rdečila za ustnice. Suha rdečila so nevarnejša. Toda zdravljenje vnetih ustnic ni težko. Zadostuje, da spremenimo znamko šminke, pa se vnetje hitro poleže. Vsako rdečilo moramo zvečer izmiti iz ustne.

Pudri lahko poslednje povzročijo lišaj, ker kožo osuše, zato jih brez mastne osušilne ne smejo uporabljati osebe, ki imajo že po naravi suho kožo. Dobro pa jih prenašajo mastne kože. Kožo lahko dražita barva in dišava, ki je v pudru. Vnetje kože, povzročeno od pudra, lahko hitro pozdravimo, če kožo nekaj dni ne pudramo in jo pridno mastimo in ne umivamo.

Na Rogozniško cesto že navažajo gramoz Na mestnih ulicah že druga plast gramoz

Prebivalci Ptujja se v vse večjem številu ustavljajo in si ogledujejo, kako napreduje delo pri ureditvi mestnih ulic in trgov. Cestišče so posipali z gramozom in ga stlačili. Zaradi dobre podlage, ki je odločilna za kvaliteto asfaltiranja, navažajo in

tlačijo že drugo plast gramoz. Te dni so navozili gramoz tudi na Rogozniško cesto in na cesto, ki se od nje odcepi proti Agrotransportu in vodi dalje mimo Sime in Petrola. V kratkem bo tudi tod asfalt. ZR

Del cestišča na ptujskih ulicah in trgih je že pripravljen za asfaltiranje

Tednik vaš list

HENRIK BARDJEWSKI:

LOPOV

Pol noči sem se že preobračal brez spanja ostalo mi je samo še pol. Postelja je hreščala, ura je ropotala kot traktor, pohišstvo je ječalo.

V modnem pravokotniku okna so se videle zvezde in vsak čas je utegnil priti v pravokotnik mesec. Le sen ni prišel.

Štel sem ovne in se ves čas motil. Poskušal sem z ovcami. Prav tako. Znana stvar — bedaste živali. Začel sem preštevati znance. Znanci so mi pomagali, že pri osmem me je zagrabilo zaspanost. Začel sem se pri enajstem zavedel, da bom vsak čas zaspa, in planil pokonci.

»Le kakšen človek sem,« sem pomislil, »čisto nič se mi ne ljubi, še spati ne, čeprav bi bilo treba.« Naposled se mi še misliti ni več ljubilo.

Bedasto sem zijal v modri pravokotnik okna, v katerem so se kljubovalno svetile zvezde. Nenadoma se mi je zazdelo, da jih je manj, posebno tistih, ki so prej bile že tik nad okensko polico. Zametala jih je glava... »Glava,« sem pomislil in nehote začel šteti: »Ena glava, dve glavi, tri glave...«

Glavo je nekaj rinito izvrgor, tako da je zdaj pokrila že kar polovico Rimske ceste. Za glavo so se pojavili po vrsti še vrat, trup in noge in naposled lopov v celoti.

Štel sem: »En lopov, dva lopova, trije lopovi...« Preštel sem do petdeset, on pa je stal na oknu in me poslušal, ker sem štel na glas. Pri šestdesetem lopovu mu je bilo čakanja dovolj in skočil je v sobo. Deske poda so se upognile pod njim, zaškrigalo je pohišstvo — in spet sem bil čisto buden; ves trud zaman. Grdo sem preklinjal. On prav tako. Očitno mu nekaj ni bilo všeč. Opravil sem še drugo serijo kletvic. Mirno se je praskal po glavi in delal vtis človeka, ki se mu nikakor ne mudi.

Tedaj mi je prišlo na misel, da je malopridnež gluh. »Sicer pa morajo tudi gluhi živeti,« sem pomislil.

Stopil je k omari in jo z lenim gibom odprl. Bil je plešast, mesečina se je odbijala od njegove pleše in padala na omaro. Nekaj časa je brskal po omari in si nekaj izbral.

»Lahko bi vpil na pomoč,« sem neumno pomislil, »saj me ne bo slišal.«

Prišel je do mene in mi snel z roke uro. Iz ust mu je zasmrdelo po ajdovi kaši. »Ena ura, dve uri, tri ure...« sem neprepičljivo štel. Premlkanje mojih ustnic mu je šlo na živce in poskušal mi jih je umiriti s svojim umazanim kazalcem. Kresnil sem ga o taci. Zamahnil je z roko in se napolnil v kot sobe, kjer je stala pisarna miza.

Res bi moral nekaj ukreniti, pa se mi ni dalo. Zdaj

je sedel za pisalno mizo in preštevati moj denar. Našel je sto zlotov več, kot sem jih imel; zares. »Ali naj ga popravim?« sem pomislil. »Ah, ne, potem bo slabe volje, ker je ob sto zlotov...« Kot da je prebral moje misli, je začel znova šteti. »Ena, dva, tri...« Njegov enolični glas me je uspaval. »Sedemnajst, osemnajst, devetnajst...« Pogreznil sem se vase. »Dvajset, enaindvajset, dvaindvajset...«

Ko sem se prebudil, je bil lopov še vedno v sobi. Moje stvari je imel v glavnem že lepo zavite in povezane, ukvarjal se je samo še z malenkostmi. Tedaj sem šele opazil, da je izvlekel izpod mene celo žimnico. Mučil se je s ključavnicami pri kovčku, ki so se mu kar naprej s treskom odpirale. Okno je bilo zaprto, gotovo zaradi utranjega hladu.

»Vse ti bodo pokradli, ti pa spiš,« me je prešinilo. Res bi moral kaj ukreniti. Ko se bo obrnil, mu lahko na skrivaj kaj ukradem in porinem pod posteljo... Toda ves čas me je pozorno opazoval. Bil sem edini objekt, ki še ni bil zavit in povezan.

Zdelo se mi je, da za trenutek razmišlja. Potem je zamahnil z roko in odprl okno. Menda se mu je zdelo premrzlo, kajti vrnil se je, odprl kovček in izvlekel iz njega mojo domačo haljo. Bila mu je predolga, vrstica okoli pasu mi je smešno opetala okoli kolien.

»Prevelika je,« sem rekel.

»Saj to ne bo zame,« je odvrnil.

»Kaj vi slišite?« sem bil ves presenečen.

»Samo po delu. Pri delu sem gluh. To pomaga.«

»Pa saj še niste končali...«

»Kar se mene tiče, je vse končano in pripravljeno... Veste, jaz samo spravim skupaj in naredim pakete. Odnese jih moj kolega, pred miličnikom beži tretji, v zapor gre po potrebi četrti. V naši zadrugi imamo uveljavljeno strogo delitev dela. Čemu bi ede vse?«

Bil sem pod vtisom njegove odkritosrčnosti in neposrednosti. Kot gostitelj sem želel, da bi se razgovor razvijal naprej.

»Gotovo si delite tudi dobiček?«

Prezirljivo je zamahnil z roko.

»Dobiček, dobiček... Trenutno imamo izgubo. Saj veste: administracija, nadzorni aparat, zavarovanje, razni kanali pa to in ono... Za nas pravzaprav nič ne ostane.«

»Kaj pa honorarno delo? To vam gotovo vrže precej?«

»Kdo pa nam da, lepo vas prosim, kaj honorarnega zaslužka?«

Prišel je sem se in vstal.

»Koliko zahtevate, da mi pustite te zavojce?«

Povedal je vsoto. Na barantanje ni bil pripravljen. Ko je spravil denar, je žalostno hljal:

»Lopov sem, lastni zadrugi ukradem...«

Odšel je skozi vrata, da ne bi srečal kolega.

»Pri slabi organizaciji lopovi propadajo,« sem pomislil in postal vse bolj zaspan. »Iz tega človeka že ne bo nič pridalo.«

Več cvetja na okna in balkone

V Ptujju je še vedno premalo cvetja in zelenja, ki bi krasilo mesto. Pred nedavnim so ustanovili društvo prijateljev cvetlic, ki že zanje prve uspehe. Z dobrim programom dela jih bo še

S cvetjem »obloženi« balkoni v Rabelčji vasi

več. Verjetno je med Ptujčanov še veliko ljubiteljev cvetja, ki bi jih bilo treba pritegniti k vzgoji cvetlic. S cvetjem naj popestrijo pročelja mestnih stavb, bal-

konov, oken... Človek se začudi, kako je mogoče napraviti stanovalce nekaterih bivališča s cvetjem.

Tudi v predmestnih naseljih je opaziti, da stanujejo tam ljubitelji cvetja. Ko smo se pred nedavnim mudili v Rabelčji vasi ob predaji novoasfaltirane ceste, nam je poleg asfalta ostala najbolj v spominu urejena fasada hiše z balkoni, s katerih so rože dobesedno visele. Zlat tako prijeten pogled na poslopih predelko vidimo.

ZR

VESOLJSKA

Po vesoljcih iz Apola št. 10 dobiti imena Neil, Edwin in Mike trije mladiči pume, ki so prišli v chikaškem živalskem vrtu na svet prav takrat, ko so vesoljci leteli proti Luni.

DOPISNIKE PONOVNO OBVEŠČAMO, DA NEPODPISANIH SESTAVKOV NE MOREMO OBJAVITI

HOROSKOP HOROSKOP HOROSKOP

 <p>OVEN od 21. marca do 20. aprila</p>	 <p>SAR od 23. junija do 22. julija</p>	 <p>TEHINICA od 23. sept. do 22. oktobra</p>	 <p>KOZOROG od 21. dec. do 20. januarja</p>
<p>Na delovnem mestu se izogibajte dolgih debat, ki so nepotrebne. Težave, ki jih ni malo, se ne bodo rešile nič noč. V ljubezenskih razmerah pa morate biti nekoliko večji diplomat.</p>	<p>Bili ste pred veliko življenjsko preizkušnjo, ki ste jo še kar dobro prestali. Bodite do svojih bližnjih še bolj pazljivi. Nekaj dni samskega življenja vam ni škodilo.</p>	<p>Kar se tiče denarja, boste v tem tednu dobili zelo ugodne vesti. Nekdo izkorišča vašo navihost in poštenost. Pri tem ima kar precejšnje koristi. V nedeljo dobite obisk.</p>	<p>Ste na meji prijateljstva in ljubezni. Odločite se! Pazite, kako se proti vam obnašajo vaš najboljši prijatelj. Večkrat najdete v veselo družbo, v kateri boste pozabili na skrb.</p>
 <p>BIK od 21. aprila do 20. maja</p>	 <p>LEV od 23. junija do 22. avgusta</p>	 <p>SKORPLJON od 23. oktobra do 22. nov.</p>	 <p>VODNAR od 21. januarja do 20. februarja</p>
<p>Neka precej nevarna ženska vam bo želela napraviti neprijetne, pazite, da ne nasedete! Na delu bodite močni. Dopusť se sicer še za vami, vendar vas čaka še nekaj prijetnih dni.</p>	<p>Ne izvajajte usode in ne delajte si neuresničljivih načrtov. V življenju ste že prevečkrat razočarani. Za boljše uspehe ste v svojih odločitvah prehitri. Obisk!</p>	<p>Še danes je čas, da nekoliko razmislite o vašem intimnem življenju. Vse stvari vam niso čisto jasne. Ko boste sprejemali odločitve, se ne pre naglite. Denar.</p>	<p>Izpolnila se vam bo dolgoletna želja. Težav na delovnem mestu se boste izredno hitro rešili. Če še niste izkoristili dopusta, storite to sedaj, je zadnji čas.</p>
 <p>OVOJNICA od 21. maja do 22. junija</p>	 <p>DEVICA od 23. sept. do 22. avgusta</p>	 <p>STRELLEC od 23. nov. do 22. dec.</p>	 <p>RIBI od 20. februarja do 20. marca</p>
<p>Težave iz zadnjih dni bodo začele počasi popuščati. Srečni ste, ker ste dobili to, kar ste si tako želeli. Če ste oženjeni lahko zaupate svojemu življenjskemu partnerju, neporočene se naj pazijo mladih fantov.</p>	<p>Vaša nespametnost se drago plača, kajne? Bodite včasih bolj zaupljivi, predvsem pri ljudeh, ki vam želijo pomagati. Pazite na osebne dohodke. Zdravje je odlično.</p>	<p>Kar se tiče zdravja, nikoli boljše kot sedaj. Ob koncu tedna boste doživeli manjši živčni pretres. Tudi zobozdravnik bi vas rad videl. Po dopustu boste izredno zadovoljni.</p>	<p>Po petku vas čaka na domu nekaj novic, ki vas bodo razveselile. Izognite se stare družbe, da ne ponovite iste napake. Pri odločanju bodite bolj temeljiti kot do sedaj.</p>

